

GODIŠNJI IZVEŠTAJ

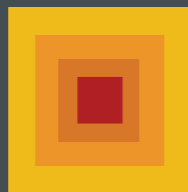
2016

Trusti

Fondi i Kursimeve Pensionale të Kosovës
Kosovski Penzijski Štedni Fond
Kosovo Pension Savings Trust

Izdavač
Kosovski Penzijski Štedni Fond

Autor
Jeton Demi

Prevodilac
PLC Lingua

Štampanje
Office Printy

Tiraž
30

Objavljen
Maj 2017

SADRŽAJ

0

4-15

Glavne činjenice
Misija e ambicija
Uvodna reč

1

16-33

Organizacija i
finansije

2

34-41

Aktivnosti

3

42-51

Investiranje penzijske
štednje

4

52-57

Doprinosi i
penzionisanje

5

58-69

Demografski podaci
doprinosioca

6

70-73

Pravni okvir

7

Aneks

Izveštaj nezavisnog revizora
i finansijski izveštaji -
Operacije

8

Aneks

Izveštaj nezavisnog revizora
i finansijski izveštaji -
Penzijska Sredstva

PREGLED KLJUČNIH INDIKATORA

INVESTICIJE	2016	2015
Cena akcije na kraju godine	€1.3756	€1.3171
Rast cene akcije u toku godine	4.4%	2.3%
Godišnji bruto prinos od investicija	€64,120,284	€28,389,646
Drugi prinosi za godinu	€440,000	€1,165,138

SREDSTVA POD UPRAVOM

Neto sredstva pod upravom na kraju godine	€1,417,970,874	€1,229,333,328
Godišnji rast neto sredstava pod upravom	€188,637,546	€141,572,730

DOPRINOSI I DOPRINOSIOCI

Uplaćeni doprinosi za godinu	€151,503,736	€137,519,615
Uplaćeni doprinosi od osnivanja	1,262,410,998	1,110,907,262
Novi računi otvoreni u toku godine	34,018	31,404
Broj vlasnika računa na kraju godine	541,923	507,963
Broj aktivnih doprinosioca za godinu	312,672	297,466

Svi podaci i analize predstavljene u ovom godišnjem izveštaju, kao npr.: Neto ili bruto sredstva pod upravom, doprinosi za godinu, promene u sredstvima pod upravom; ne obuhvataju dospеле doprinose u iznosu od €9.53 mln (2015: €8.76 mln).

PENZIONISANJE	2016	2015
Novi računi sa isplatom štednje za godinu	4,445	4,438
Vrednost isplaćenih sredstava za godinu	€19,208,575	€19,299,443
Broj računa sa isplatom štednje od osnivanja	33,386	28,981
Vrednost isplaćenih sredstava od osnivanja	€91,732,820	€72,524,248

NAKNADE I TROŠKOVI

Stopa investicione / operativne naknade za godinu	0.400% / 0.085% ¹⁾ - 0.398% / 0.082% ²⁾	0.400% / 0.085% ³⁾ - 0.400% / 0.130% ⁴⁾
Iznos naknada nad penzijskim sredstvima za godinu	€6,323,013	€5,819,478
Investicioni troškovi KPŠF-a za godinu	€4,780,644	€4,442,773
Operativni troškovi KPŠF-a za godinu	€1,216,569	€1,282,483

RASPODELA DOPRINOSA I USLUGE

Neraspodeljeni doprinosi na kraju godine	€9,445,896	€9,971,270
Broj uslužbenih klijenata u toku godine	85,135	72,266
Broj računa u eTrust-u	62,471	48,427

¹⁾ 1 januar - 21 februar 2016 god.

²⁾ 22 februar - 31 decembar 2016 god.

³⁾ 1 januar - 12 mart 2015 god.

⁴⁾ 13 mart - 31 decembar 2015 god.

INVESTICIJE U 2016. GODINI

1

Investicija povučena u potpunosti - februar 2016.

2

Investicija povučena u potpunosti - jun 2016.

ZAPIS: KPŠF ne može garantovati da će buduće performanse investicija biti kao u prošlosti. KPŠF ulaže njena sredstva pod upravom sa ciljem da: kao prvo sačuva kupovnu snagu penzione štednje i kao drugo kako bi još više podigao vrednost. Među-tim, sva ulaganja su predmet jednoj meri rizika u zavisnosti od ciljanog stepena povraćaja. To isto važi i za investicije KPŠF-a, koja su predmet nizu rizika, ali ne ograničivši se samo na ove: valutni rizik, rizik kamatne norme, kreditirani rizik, rizik cene, politički rizik, rizik druge strane, rizik likvidnosti, rizik derivata itd. Više detalja za svaki rizik i njegova povezanost sa svakim investicionim fondom predstavljaju se na finansijskim izveštajima, priloženi sa ovim izveštajem.

PLASMAN	VREDNOST NA DAN 31. DECEMBRA 2016	BRUTO PRINOS OD INVESTICIJA ZA 2015 GODINU
Vanguard Investment Series plc Global Stock Index Fund Euro hedged (ISIN: IE00B03HD316)	€395,450,768	€27,328,908
Nordea 1 Stable Return Fund (X) Euro (ISIN: LU0539147214)	€232,257,002	€6,607,157
Nordea 1 Global Stable Equity Fund (X) (ISIN: LU0257969260)	€170,162,279	€13,467,202
BNY Mellon Real Return Fund (X) (ISIN: IE00B504KX99)	€138,826,337	€3,182,958
AXA Global Inflation Linked Bonds (I) Eur (ISIN: LU0227145629)	€85,653,672	€8,159,752
Investicije u obveznice trezora Republike Kosova	€78,697,947	€2,108,199
AXA Optimal Income I EUR (ISIN: LU0184635471)	€61,183,827	€3,613,001
Pictet High Dividend Selection - Z Euro (ISIN: LU0650147423)	€58,778,067	€3,821,199
Schroders Global Diversified Growth (I) (ISIN: LU0776411141)	€50,872,418	€872,418
Amundi Rendement Plus (I2) (ISIN: FR0011027283)	€50,255,615	€262,553
BNP Paribas - PDP Parvest Diversified Dynamic (I) (ISIN: LU0102035119)	€50,091,736	€166,042
Kratkoročni depoziti BKT, BPB i TEB	€20,013,089	€92,002
Schroders International Strategic Bond Euro Hedged (I) (ISIN: LU0201624265)	€10,209,928	-€1,363,500
1 Tobam Anti-benchmark World Equity Fund Euro-Hedged (ISIN: LU1067857836)	--	-€3,522,683
2 Kleinwort Benson Investors Institutional Developed Equity Fund (H) EUR (ISIN: IE00B589V552)	--	-€617,772
CBK i druga potraživanja Rashodi kamata za sredstva u CBK	€16,193,172	-€57,152
UKUPNO	€1,418,645,857	€64,120,284

PREGLED POJMOVA

ASK	Statistička agencija Kosova
BDP	Bruto domaći proizvod (objavljen od strane ASK)
CBK	Centralna Banka Republike Kosovo
DID	Departman za izradu dokumenata, Ministarstvo unutrašnjih poslova
KPŠF	Kosovski penzjski štedni fond
MSFI	Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja
OESR	Organizacija za evropsku saradnju i razvoj
PPF	Program povlačenja u fazama
PUK	Poreska uprava Kosova
Skupština	Skupština Republike Kosovo
Vlada	Vlada Republike Kosovo

DEFINISANJE TERMINA

DEONICE	Finansijski instrument koji obezbeđuje vlasništvo u preduzeću, u zavisnosti od stepena ulaganja.
HARTIJE OD VREDNOSTI ILI OBVEZNICE	Finansijski instrument emitovan od jedne vlade ili korporacije, i to sa rokom maturiranja, koja obično plaća u određenim rokovima određeni iznos na osnovu fiksnih ili fleksibilnih kamata.
MULTI-SREDSTVA	Investicioni fondovi koji se sastoje od mešavine glavnih finansijskih instrumenata klase sredstava (deonice, obveznice i gotovine).
INVESTICIONI RIZIK	Podrazumeva šanse ili mogućnosti da se pretrpe gubici od preduzetih investicija protiv jednog određenog nivoa profita.
BENČMARK	Jedan standardni referentni nivo za upoređivanje i analiziranje investicionih performansi. KPŠF ima kao benčmark indeks potrošačkih cena, inače poznat kao nivo inflacije u zemlji.
DEFINISAN DOPRINOS	Je definisan plan za doprinos, gde se fiksni doprinosi uplaćuju u jednom individualnom računu od strane poslodavca i zaposlenog. Zatim se ti doprinosi ulažu i povraćaj od investicija (pozitivne ili negativne) kreditira individualnom računu. U vreme penzionisanja ovaj račun se koristi za nuđenje penzije, obično kroz kupovinu anuiteta, koja zatim omogućuju redovna mesečna primanja.

U KRATKIM CRTAMA

INVESTICIJE

Poraslo je alociranje sredstava na fondove multi-sredstava, koje je omogućilo stabilnost tokom snažnih pritiska po tržištima. Broj angažovanih fondova otišao je na 11.

Godišnji neto povraćaj bio je 4.4%, dok su sredstva pod upravom povećana za 15.2%.

2016

2015

2014

Investicije na Kosovu su dostigle rekordnih €96m. Ovo je pozitivna godina za investicije KPŠF, dok glavni globalni indeksi ostaju na negativnom terenu za ovu godinu.

Godišnji neto povraćaj bio je 2.3%, dok su sredstva pod upravom povećana za 13.0%.

Korenita diversifikacija investicionih fondova u portfoliju i preusmeravanje €332 mln. Zadovoljavajuća godina za sve klase sredstava.

Godišnji neto povraćaj bio je 6.3%, dok su sredstva pod upravom povećana za 19.0%.

OPERACIJE

Preko 100 hiljade izveštaja je poslato putem e-mail-a. Broj računa u eTrust-u, dostigao je na 62,471. Četiri banke su počele nuđenje usluga za fazno povlačenje.

Neraspodeljeni doprinosi smanjeni na 0.75% od primljenih doprinosa.

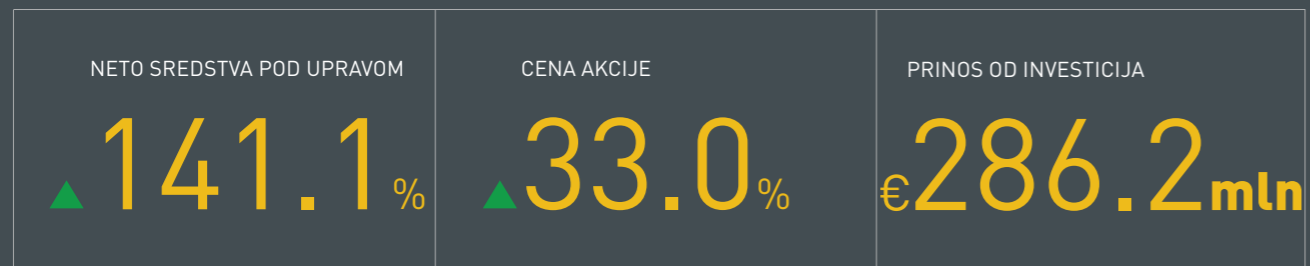
Ubrzani su projekti za potpunu digitalizaciju institucije. Broj računa u Trustu se približava 50.000. Usvojeno je nekoliko trogodišnjih strategija.

Neraspodeljeni doprinosi smanjeni na 0.9% od primljenih doprinosa.

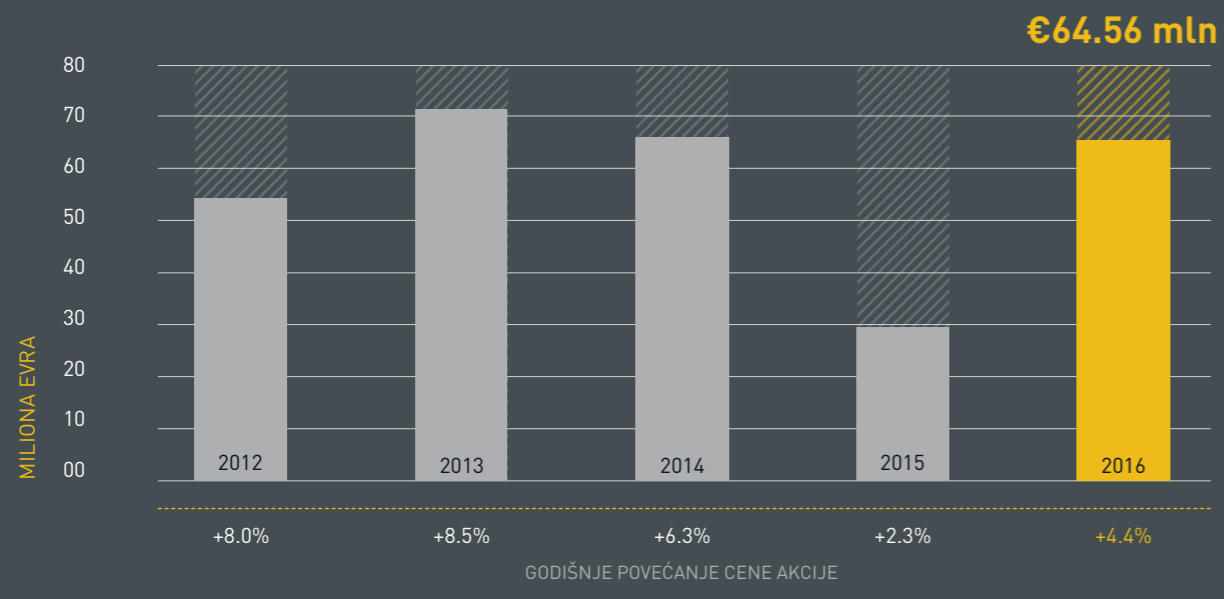
Sprovedenje izmena Pravilnika CBK o podizanju penzija, i izbor nove banke za PPP.

Neraspodeljeni doprinosi smanjeni na 1.1% od primljenih doprinosa.

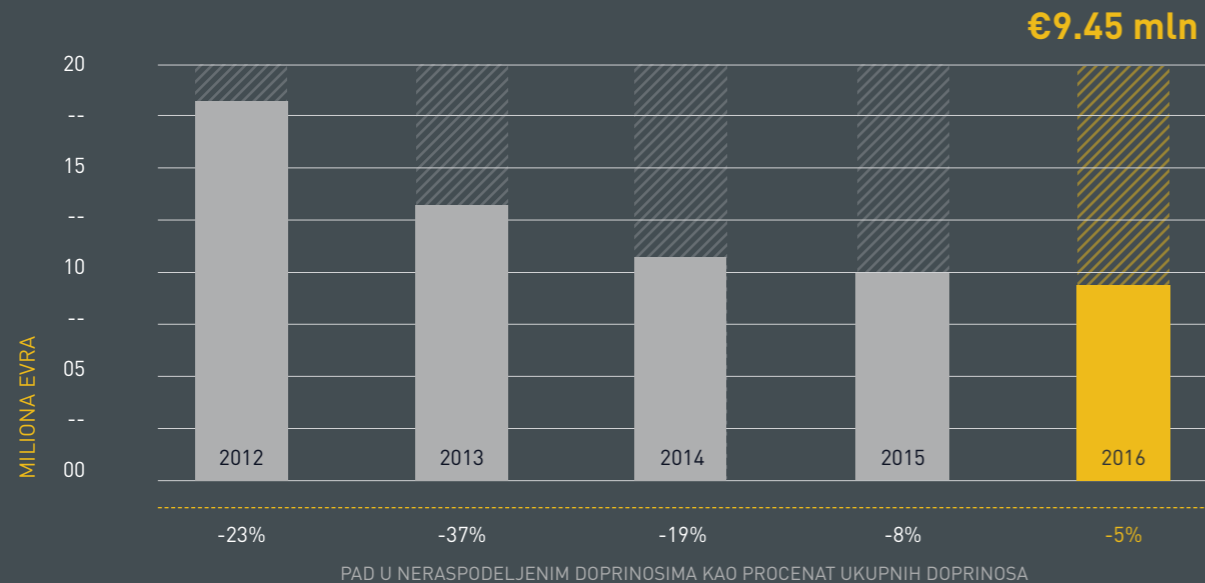
BROJČANI PODACI ZA ZADNJIH 5 GODINA

PRINOS OD INVESTICIJA

KUMULATIVNI NERASPODELJENI DOPRINOSI

BROJ VLASNIKA RAČUNA I AKTIVNIH RAČUNA

GOD.	VLASNIKA GOD. RAČUNA				AKTIVNIH RAČUNA					
	MUŠKARACA	%	ŽENA	%	MUŠKARACA	%	ŽENA	%		
	(A)	(B)	(B)/(A)	(C)	(C)/(A)	(D)	(E)	(E)/(D)	(F)	(F)/(D)
2012	418,063	301,081	72.0%	116,982	28.0%	266,069	189,812	71.3%	76,257	28.7%
2013	447,259	319,987	71.5%	127,272	28.5%	277,305	195,799	70.6%	81,506	29.4%
2014	476,559	337,819	70.9%	138,740	29.1%	285,914	198,882	69.6%	87,032	30.4%
2015	507,963	356,990	70.3%	150,973	29.7%	297,466	205,380	69.0%	92,086	31.0%
2016	541,923	377,192	69.6%	164,371	30.4%	312,672	213,331	68.2%	99,341	31.8%

NETO SREDSTVA POD UPRAVOM KPŠF-A U ODNOSU NA GODIŠNJI BDP KOSOVA

	2012	2013	2014	2015	2016
Neto sredstva pod upravom	€739,753,940	€913,182,738	€1,087,760,598	€1,229,333,328	€1,417,970,874
BDP Kosova	€5,058,802,012	€5,326,602,013	€5,567,500,000	€5,771,500,000	€5,984,900,000 [‡]
Neto sredstva u odnosu na BDP	14.6%	17.1%	19.5%	21.3%	23.7%

REDSTVA POD UPRAVOM KPŠF-A NA KRAJU GODINE SU DOSTIGLA

23.7 %

BDP-A KOSOVA.

[‡] PO OCJENI AGENCIJE ZA STATISTIKU KOSOVA.

MISIJA I AMBICIJA

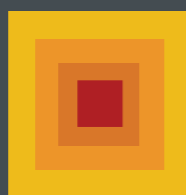
Naša misija je da investiramo penzijsku štednju i da administriramo pojedinačne račune doprinosilaca do njihovog penzionisanja.

Mi nastojimo da ostvarimo našu misiju preko obazrivog investiranja sredstava i efektivnih administrativnih procesa.

Naša ambicija je da pružimo najbolje moguće usluge doprinosiocima i da budemo najpoverljivija institucija na Kosovu.

Mi nastojimo da ostvarimo našu ambiciju preko stručnosti i integriteta osoblja i institucionalne transparentnosti.

UVODNA REČ PRESEDAVAJUĆEG ODBORA I IZVRŠNOG DIREKTORA

Dragi čitaoc,

Sa zadovoljstvom vam predstavljamo Godišnji Izveštaj KPŠF-a, za 2016 god. Ovde kao i obično, objavljujemo informacije koje su značajne a u interesu doprinosioca, nadzornih institucija i cele javnosti.

KPŠF je obeležila još jednu godinu pozitivnim rezultatima u svim oblastima svog poslovanja. Bruto povraćaj na investicije je bio €64.6 miliona i reflektovan je rastom od 4.4% po ceni jedinice. Tokom godine u globalnim finansijskim tržištima je uloženo prosečno 87.1% sredstava pod upravom, dok se izlaganje u zemlji računa na 12.9%. Investicije u globalnim finansijskim tržištima doprinele su sa 96.6% u bruto povraćaju dok su investicije na Kosovu doprinele drugi deo, znači od 3.4% bruto povraćaja.

Prema terminima taktičkog alociranja sredstava, 2016 godina je rezultirala kao najaktivnija godina na frontu investicija. Odbor je alocirao €512 miliona i povukao €279 miliona u/od globalnih finansijskih tržišta. Sa ciljem rasta diversifikacije i opšteg izlaganja multi-sredstava, nakon jednog dugog procesa izbora, listi angažovanih investicionih fondova od strane KPŠF-a, dodati su BNP Paribas PDP, Schroders GDG i Amundi RPI2. Dok potpuno povlačenje fondova od Kleinwort Benson i Tobam je izvršeno sa ciljem sniženja opšteg izlaganja prema čistim fondovima u deonice; dok povlačenje najvećeg dela investicije od fonda Schroders SB je izvršeno sa ciljem sniženja izlaganja u fondovima sa čistim obveznicama.

Osim u globalnim tržištima, KPŠF je tokom ove godine plasirala €74 miliona na Kosovu. Od tog iznosa €20 miliona je plasirao u depozitima sa rokom u tri mesne banke (BKT, BPB i TEB), a €54 miliona u Trezoru Kosova.

Pozitivni rezultat za 2016 god. Postignut je u jednom ekonomskom okruženju sa niskim kamatnim stopama, čime se sredstva sa niskim nivoom rizika nisu dovoljno isplatila. Tome se dodaju i poteškoće na evropskom tržištu deonica, suočen sa neizvesnošću rezultata Brexit-a, ali i nestabilnom stanju deonica, u iščekivanju predsedničkih izbora u SAD-u, i promene na političkom monetarnom horizontu iz FED-a. Sa druge strane, performansa investicija je pomognuta od strane postepenog poboljšanja i globalnih ekonomskih pokazatelja.

Stoga, Upravni Odbor je veoma zadovoljan od performanse investicija za ovu godinu.

**YMER
HAVOLLI**
PRESEDAVAJUĆI
ODBORA

**ADRIAN
ZALLI**
IZVRŠNI
DIREKTOR

Investiciona strategija na snazi, sa njenim visokim nivoom diversifikacije i balansiranja investicija, pokazala se stabilna i efikasna obezbeivanjem odgovarajuće kombinacije između rezultata stabilnosti i investicija.

Što se tiče drugih pokazatelja, bilo je rasta prikupljenih doprinosa (za 10.2% u €151.5 miliona) takođe i na broju aktivnih doprinosioca za dotičnu godinu (za 5.1% u 312,672). Do kraja godine sredstva pod upravom KPŠF-a, bile su jednake sa 23.7% nacionalnog PBB-a.

U dnevnim administrativnim aktivnostima KPŠF se fokusirala na digitalizaciji unutrašnjih procesa i na poboljšanju elektronske komunikacije sa njenim doprinosiocima. To podrazumeva obezbeivanje što više e-mail adresa i direktnog kontakta preko socijalne mreže Facebook kao i drugih socijalnih medija.

Kao rezultat, pri kraju ove godine je očigledno porastao nivo komunikacije uz sniženje koštanja, pošto preko 62 hiljade doprinosioca ima eTrust račun, a hiljade drugih su deo mreže KPŠF-a, na Facebook-u. Efikasnost svega ovoga je da je približno 110 hiljade godišnjih izveštaja poslato putem e-mail-a, sa veoma visokom stopom uspešnog slanja.

Tokom 2016 god. najveći izazov za KPŠF – kao nezavisnu instituciju – bio je što su sve aktivnosti nabavke trebale da se tretiraju od strane Centralne Agencije za Nabavke (CAN). To je došlo kao rezultat stupanja na snagu novog Zakona za Nabavku. Ova zakonska izmena je donela ozbiljna kašnjenja i sniženje efikasnosti procesa za nabavku robe i usluge za potrebe KPŠF-a, i njihove doprinosioce.

Ove godine je takođe realizovana izmena dopuna zakona za penzioni fond koji reguliše KPŠF. Ove izmene će stupiti na snagu početkom 2017 godine i između ostalog, dotaknuti će; granice investicija; tretiranje ne alociranih fondova; zahteve revizora i mandat članova Odbora.

2016 god. KPŠF je takođe obeležila 15-godišnjicu osnivanja. Odbor ima svako pravo da se ponosi sa svime što je ova institucija postigla u proteklih 15 godina; zahvalivši se svima onima koji su doprineli njenom osnivanju ali i onima koji nastavljaju da doprinose ovoj jedinstvenoj instituciji Kosova.

1

ORGANIZACIJA I FINANSIJE

- 18-19 Organizacija
- 20-21 Članovi odbora na kraju godine
- 22 Komisije upravnog odbora
- 23-25 Administracija
- 26-27 Nadzor i revizija
- 28-29 Finansiranje
- 30-33 Troškovi

ORGANIZACIJA

KPŠF je osnovan kao jedina institucija za upravljanje i investiranje obaveznih penzijskih doprinosa zaposlenih na Kosovu, kao i za upravljanje individualnim penzionim štednim računima doprinosilaca do njihovog penzionisanja.

KPŠF je osnovan zakonom u decembru 2001. godine kao ne-za-profit institucija. Kao takvom, jedini cilj KPŠF-a je da služi samo najboljem interesu svojih doprinosioca.

KPŠF je postao potpuno funkcionalan sa Odborom, Administracijom i uspostavljenim procesima u avgustu 2002. godine. U to vreme, Administracija je brojala 22 zaposlenih i imala pet odeljenja. Od tada, Administracija se organski razvila u službu sa 26 zaposlenih i osam odeljenja.

Avgust 2002. godine je i mesec u kome su uplaćeni prvi doprinosi od zaposlenih u javnom sektoru. U 2003. godini, i samozaposleni i lica zaposlena u privatnom sektoru su se pridružila penzijskoj štednji.

Prvo investiranje penzijskih sredstava obavljeno je 2003. godine u gotovinske fondove. Potom su, 2004. godine, usledile investicije u indeksirane akcije i 2006. godine investicije u fondove koji trguju dužničkim instrumentima. Investicije su dalje proširene da bi 2010. godine obuhvatile multi-asetne fondove, i 2011. godine fondove sa ciljanim rizikom.

U toku 2014. i 2015. godine u investicioni portfolio su uvršteni investicioni multi-asetni fondovi sa upravljanim rizikom, kao i akcioni fondovi sa dividendom i oni sa upravljanim rizikom.

Na Kosovu je prva investicija u depozite kod komercijalnih banaka obavljena 2008. godine, dok je prva investicija u hartije od vrednosti Vlade Kosova realizovana 2012. godine u kratkoročne obveznice. U 2014 / 2015. godini se započelo sa investicijama u srednjoročne obveznice (do 2/5 godina) koje je emitovala Vlada Kosova.

UPRAVNI ODBOR

KPŠF-om upravlja Upravni odbor, čije članove kao poverenike penzijskih sredstava imenuje Skupština Kosova.

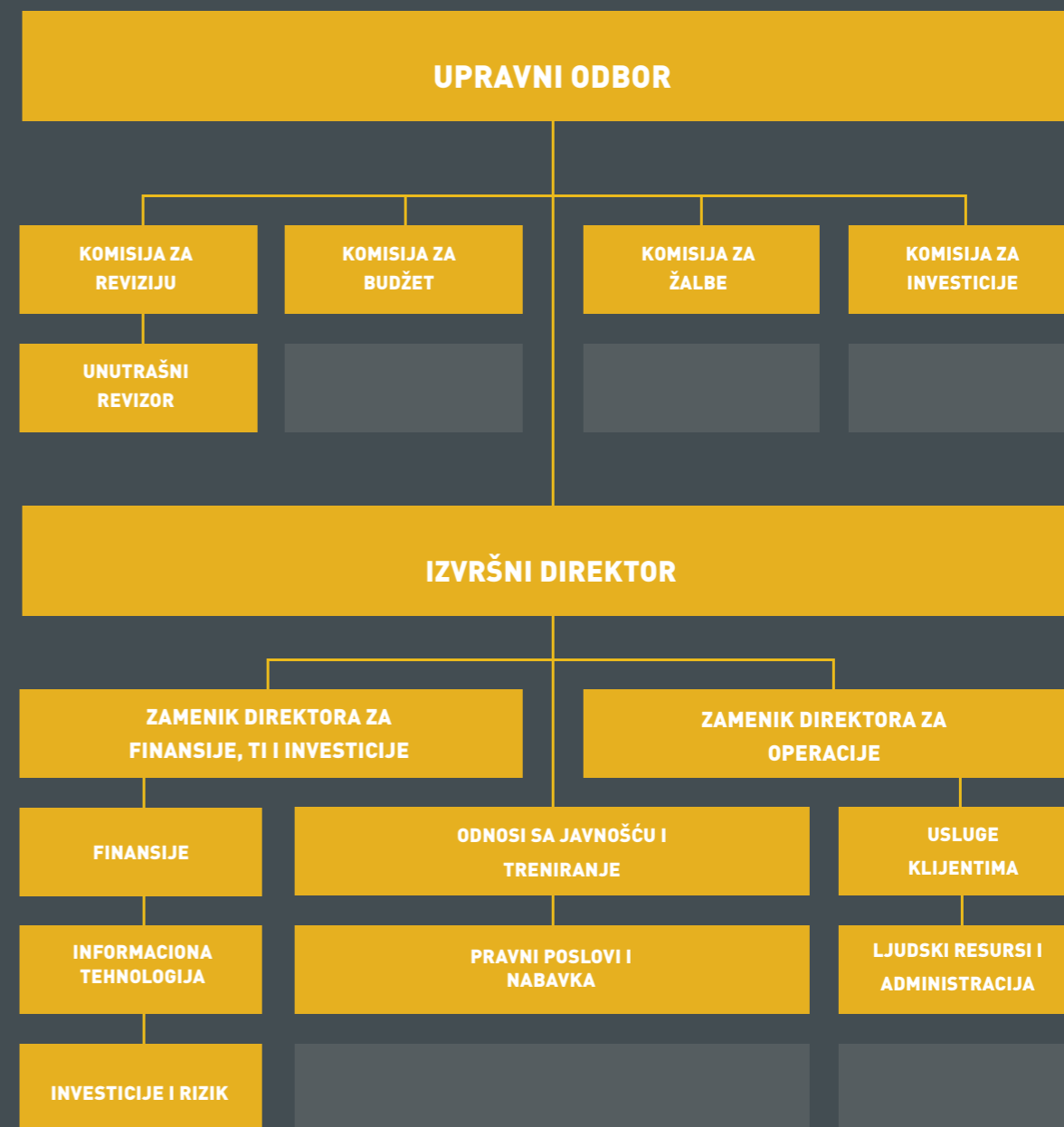
Zakon br. 04/L-101 Republike Kosovo o penzijskim fondovima na Kosovu, zajedno sa svojim izmenama i dopunama (Zakonom br. 04/L-168 i Zakonom br. 05/L-116), detaljno propisuje funkcionisanje i odgovornosti KPŠF-a i njegovog Odbora. Uredbe CBK-a o penzijama donose sekundarno zakonodavstvo koje se odnosi na investiranje penzijskih sredstava, merenje učinka, podizanje penzijske štednje i zahteve za izveštavanje KPŠF-a.

Prava i odgovornosti Odbora obuhvataju, ali nisu ograničeni na: izbor, odnosno razrešenje upravljača sredstava, staratelja, otvorenih investicionih fondova te trećih lica; usvajanje principa i politika za investiranje penzijskih sredstava; zapošljavanje izvršnog osoblja KPŠF-a; usvajanje izveštaja KPŠF-a.

Odbor može imati sedam članova sa pravom glasa i jednog člana bez prva glasa koji predstavlja Vladu.

Najmanje petoro među članovima sa pravom glasa moraju biti profesionalni članovi, sa najmanje deset godina iskustva u oblasti investiranja ili upravljanja penzijskim fondovima; najmanje jedan član mora imati relevantno iskustvo za zastupanje interesa zaposlenih na Kosovu, i najmanje jednog člana sa relevantnim iskustvom za zastupanje interesa poslodavaca na Kosovu.

2016 god. Odbor KPŠF-a, imao je 6 članova na dužnosti, dok je jedna pozicija profesionalnog člana nastavila da bude slobodna od januara 2015 god.

ČLANOVI ODBORA NA KRAJU GODINE

PROF.DR. YMER HAVOLLI

**Predsedavajući Odbora i
Predsedavajući Komisije za
budžet, i član Komisije za
budžet i za reviziju**

Vanredni profesor na
Univerzitetu Prištine "Hasan
Priština" sa doktoratom u
ekonomskim naukama za
upravljanje Lj.R.

VRSTA ČLANA:

Profesionalan

IZABRAN:

Maj 2009

SADAŠNJI MANDAT:

Treći

G. FREDERICK ARTESANI

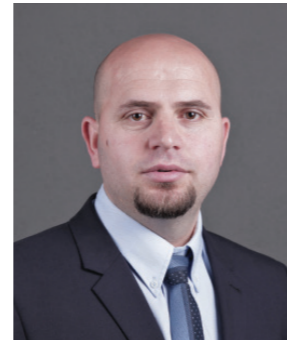
**Predsedavajući Komisije
za investicije**

Ekonomista i Nezavisni
Finansijski Savetnik sa
preko 33 godine iskustva u
finansijskim tržištima.

Profesionalan

Oktobar 2008

Treći

MR.SC. RUZHDI MORINA

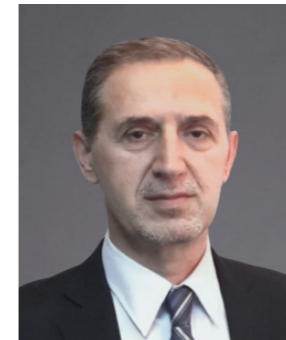
**Predsedavajući Komisije
za žalbe i član Komisije za
budžet**

Magistar pravnih nauka,
Inostranog pravca. S
dugogodišnjim iskustvom u
pravnim savetima u Savezu
samostalnih sindikata
Kosova.

Predstavnik zaposlenih

Maj 2009

Treći

MR.SC. FLAMUR KEQA

**Predsedavajući Komisije
za reviziju i član Komisije
za žalbe**

Magistar ekonomskih nauka,
u pravcu Banke e Finansije, i
s dugogodišnjim nadzornim
iskustvom u CBK i EKK.

Predstavnik poslodavaca

Maj 2014

Prvi

G. BEHXHET HALITI

**Član Komisije za investicije,
za reviziju i za žalbe**

Diplomirao ne Ekonomskom
fakultetu Univerziteta u Prištini.
Od 2003. godine je uključen u
postupku izrade i sprovođenja
fiskalnih politika.

Profesionalan

Decembar 2015

Prvi

G. JOLY DIXON

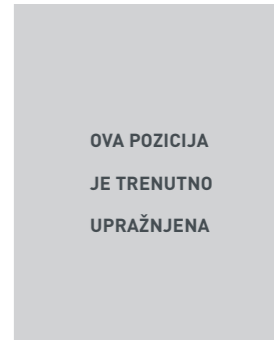
**Član Komisije za investicije
i za budžet**

Ekonomista sa višegodišnjim
iskustvom u bavljenju
politikom. Oko 30 godina je
proveo u Evropskoj komisiji,
i sa značajnim iskustvom u
fiskalnim politikama, počasn
je građanin Londona.

Profesionalan

Decembar 2015

Prvi

OVA POZICIJA
JE TRENUTNO
UPRAŽNJENA

--

Ova pozicija je upražnjena od
januara 2015. godine.

Profesionalan

--

--

KOMISIJE UPRAVNOG ODBORA

Četiri stalne komisije koje podržavaju funkcionisanje i odlučivanje Odbora

KOMISIJA ZA INVESTICIJE

pretežno razmatra politike, principe i strategiju za investiranje penzijskih sredstava, kao i učinak investicija i otvorenih investicionih fondova preko kojih KPŠF investira sredstva. Komisija takođe razmatra da li su investicije u skladu sa propisanim zakonskim i pravilnim uslovima. Komisija preporučuje Odboru o investiranju penzijskih sredstava.

KOMISJA ZA REVIZIJU

među mnogim drugim funkcijama, razmatra izveštaje regulatora i revizora i preporučuje akicioni plan potreban za rešavanje nalaza i otvorenih pitanja. Komisija takođe razmatra adekvatnost unutrašnjih procedura i ako je potrebno predlaže promene. Komisija razmatra plan revizije za funkcije unutrašnje revizije, razmatra kriterijume za spoljnog revizora i preporučuje njihovo usvajanje od strane Odbora.

PRESEDAVAJUĆI:

Frederick Artesani

Flamur Keqa

OSTALI ČLANOVI:

Ymer Havolli
Behxhet Haliti
Joly Dixon

Ymer Havolli
Behxhet Haliti

ODRŽANIH SASTANAKA:

Šest

Četiri

KOMISIJA ZA ŽALBE

pregleda zahteve doprinosioca, predstavke i žalbe, koje se upućuju Odboru ili KPŠF-u. Komisija podnosi njene preporuke Odboru i osigurava da je pružen odgovor na sve slučajeve u zakonskom okviru i u skladu sa zakonskim odredbama koje su tada na snazi.

KOMISIJA ZA BUDŽET

razmatra budžetske potrebe KPŠF-a i u skladu sa tim, daje preporuke za visinu naknada za upravljanje koje trebaju biti naplaćeni na penzijska sredstva. Komisija takođe preporučuje Odboru usvajanje budžeta KPŠF i promene budžeta kada je to potrebno. Komisija takođe razmatra troškove KPŠF naspram budžeta.

PRESEDAVAJUĆI:

Ruzhdi Morina

Ymer Havolli

OSTALI ČLANOVI:

Flamur Keqa
Behxhet Haliti

Ruzhdi Morina
Joly Dixon

ODRŽANIH SASTANAKA:

Četiri

Tri

ADMINISTRATA

Administracijom KPŠF-a upravlja viši menadžment, koji se sastoji od izvršnog direktora i dva zamenika direktora, jednog za finansije i IT i drugog za poslovanje

Menadžment nastoji da u KPŠF-u angažuje efikasne, profesionalne i moralno zdrave pojedince, verujući da će samo ovi kvaliteti dovesti do većeg napretka, zdravog radnog okruženja, i konačno, do boljih usluga za doprinosioce, uz istovremeno očuvanje institucionalnog integriteta KPŠF-a.

Da bi se postigli gore navedeni ciljevi, Odbor i menadžment obezbeđuju da postojeća administracija nastavi da unapređuje svoje znanje i iskustvo, da nastavi da bude motivisana, i da nastavi da stavlja na raspolaganje sve svoje mentalne i kadrovske kapacitete u službu unapređenja internih procesa i usluga za klijente.

Administracija je podeljena na funkcionalna odeljenja kako bi se osigurala efikasnost i efektivnost u radu. Unapređenje administrativnih procesa, pružanje pomoći Odboru za analizu investicija, kao i sprovođenje odluka Odbora, glavni su zadaci Administracije. Učinak ove poslednje kontinuirano prati Odbor, dok se dnevno vodi od strane Menadžmenta.

Kao i prethodne godine, i u toku 2015. godine, u KPŠF-u je bilo 25 stalno zaposlenih sa punim radnim vremenom i 1 stalno zaposlenog sa skraćenim radnim vremenom.

KPŠF izuzetno ozbiljno shvata svoje obaveze u vezi sa nediskriminacijom i poslodavac je koji pruža jednake mogućnosti.

Zaposleni koji su pripadnici manjina čine 8% radne snage (9% onih koji su se izjasnili o etničkoj pripadnosti).

Žene čine 31% radne snage; 88% zaposlenih su stariji od 35 godina; a 4% zaposlenih su osobe sa trajnim invaliditetom

Nefluktacija stalno zaposlenih dovela je do toga da ni ove godine ne bude promena ni u etničkom, niti u rodnom sastavu zaposlenih. Međutim, po isteku godine, svi stalno zaposleni su ostarili za jednu godinu, i njihova prosečna starost je povećana sa 41.3 na 42.3 godina.

ODELJENJE 	USLUGE KLIJENTIMA	INFORMACIONA TEHNOLOGIJA	FINANSIJE	INVESTICIJE I RIZIK		LJUDSKI RESURSI I ADMINISTRACIJA	PRAVNI POSLOVI I NABAVKA	UNUTRAŠNI REVIZOR	ODNOSI SA JAVNOŠĆU, TRENIRANJE, PREVODI
STALNO ZAPOSLENIH 	9	4	3	1*		3	2	1	1
RADNA MESTA 	1 menadžer 7 penzijskih savetnika 1 recepcionar	1 menadžer 1 programer 1 administrator mreže 1 administrator databaze	1 sertifikovani računovoda 2 službenici za finansije	1 Službenik za investicije i rizik <i>(* Pozicija je ispunjena u januaru 2017 godine)</i>		1 službenik za ljudske resurse 1 domaćin 1 službenik za obezbeđenje	1 pravni službenik 1 službenik za nabavke	1 unutrašnji revizor	1 službenik za odnose sa javnošću, koordinacije treniranje, koordinacije prevoda
OPIS 	<p>Pruža usluge klijentima. Vodi računa o informisanju o individualnim računima, i to o isplati penzione štednje, bilansima štednje, a takođe savetuje učesnike o penzijama i pruža im pomoć oko podizanja štednje.</p> <p>Održava odnose i sa poslodavcima radi poboljšanja informacija za poravnanje doprinosa na individualnim računima. Generalno, ovo osoblje je blizu klijenta u toku čitavog ciklusa štednje do penzionisanja.</p>	<p>Osiguravaju da čitava infrastruktura informacione tehnologije sve vreme funkcioniše bez problema: vode računa o hardverima, softverima, licencama, spoljnoj i unutrašnjoj mreži KPŠF-a i bezbednosti podataka.</p> <p>Vode računa o tome da je plan za oporavak dostupan svakog dana i redovno testiraju isti.</p>	<p>Obavljaju sve finansijske transakcije, uključujući investicije i povlačenje sredstava na finansijskim tržištima; vode računovodstvo i knjigovodstvo o penzijskim sredstvima i poslovanju KPŠF-a.</p> <p>Izračunavaju dnevnu cenu akcija i pripremaju finansijske izveštaje, mesečne i kvartalne izveštaje i druge potrebne izveštaje za Odbor KPŠF-a, regulatora i Skupštinu, i komuniciraju sa upravljačima sredstava.</p>	<p>Analize o: Toku investicija; riziku i nestabilnosti investicionih portfolija; usklađenosti investicija sa zakonodavstvom; održavanje investicione strategije Odbora itd.</p>		<p>Vode računa o spisku prisustva zaposlenih na poslu, poštovanju radnog vremena, pripremi platnog spiska i drugih naknada; vode blagajnu i bave se opremanjem, održavanjem i sigurnošću kancelarije; pružaju podršku osoblju i Upravnom odboru na sastancima i putovanjima u zemlji i inostranstvu.</p>	<p>Pravna kancelarija razmatra ukupnu zakonitost institucije u odnosu na važeće zakonodavstvo i pruža pomoć u izradi ugovora, sporazuma; daje pravna mišljenja i zastupa KPŠF u pravosudnom sistemu. Kancelarija za nabavke sprovodi ceo proces nabavke,</p> <p>Od njegovog pokretanja pa do potpisivanja ugovora sa dobavljačima robe, usluga i radova.</p>	<p>Pravna kancelarija razmatra ukupnu zakonitost institucije u odnosu na važeće zakonodavstvo i pruža pomoć u izradi ugovora, sporazuma; daje pravna mišljenja i zastupa KPŠF u pravosudnom sistemu.</p> <p>Kancelarija za nabavke sprovodi ceo proces nabavke, od njegovog pokretanja pa do potpisivanja ugovora sa dobavljačima robe, usluga i radova.</p>	<p>Podržava komunikaciju institucije sa medijima i javnošću, održavanje intervjua i konferencija, izradu godišnjih izveštaja i kvartalnih buletina za informisanje doprinosilaca; administrira sajt i preuzima ulogu portparola, kada mu je delegirana; koordinira i pomaže pri prevodu dokumenata.</p>

NADZOR I REVIZIJA

KPŠF nadzire i kontrolira CBK koja je regulator penzijskih fondova, a izveštava Skupštini koja ga je osnovala. Reviziju vrše i interni i spoljni revizor.

KPŠF, kao javna i nezavisna institucija, podleže nadzoru i reviziji od strane javnih i privatnih stručnih institucija. Svi ovi nadzori i finansijske kontrole, od kojih niti jedna nije imala ozbiljnih nalaza, od osnivanja KPŠF (u 2002. god.) ojačali su poverenja Odbora u Menadžment.

Ujedno, Odbor veruje da su ovi nadzori zajedno sa učincima investicija, učvrstili kredibilitet i ojačali poverenje šire javnosti u donošenju odluka Odbora i rad Menadžmenta.

Broj inspeksijskih i revizorskih procesa, ali i njihov interval realizacije je ostao isti i u 2016. godini. KPŠF svaka tri meseca izveštava CBK, Skupštinu i Vladu o plasmanu penzijskih fondova, novim investicijama, povratku investicija, ali i o usklađivanju penzijskih sredstava. Ova informacija se takođe objavljuje i na veb stranici KPŠF radi informisanja šire javnosti.

Osim tromesečnog izveštaja, o usklađenosti investicija sa zakonskim odredbama i Pravilima CBK o penzijama, KPŠF svaki mesec izveštava za Odeljenje za penzijski nadzor u CBK, gde se objavljuju svi investicioni aspekti i celokupno stanje penzijskih sredstava.

U slučaju da se dogodi da investicije KPŠF, zbog kretanja finansijskih tržišta, ne budu u skladu sa zakonom, u tom slučaju KPŠF je dužan da o tome odmah obavesti CBK, i ima rok od 180 dana da popravi situaciju. Pri kraju septembra 2016 god. bio je jedan takav slučaj, a rešen je pri kraju 2016 godine.

Do 31. maja svake godine, KPŠF sastavlja i šalje CBK, Skupštini i Vladi godišnji izveštaj za prethodnu godinu, zajedno sa finansijskim izveštajima koji su revidirani od strane nezavisnog revizora, koji se bira samo nakon saglasnosti CBK. Ova informacija se takođe objavljuje na veb stranici.

Tokom godine, CBK je završila inspekciju za 2015. godinu, tom prilikom je razmotren veliki broj dokumenata; od zapisnika sa sednica Odbora i Komisija, pa sve do svih administrativnih pitanja. CBK-a obično vrši dve inspekcije KPŠF unutar godine, jednu generalnu inspekciju i jednu fokusiranu, o nalazima se izveštava Odbor.

U slučaju ozbiljnih nalaza, CBK takođe mora da podnese izveštaj i Skupštini, do sada tako nešto nije bilo potrebno. Osim eventualnih nalaza, CBK daje predloge Upravnom oodboru.

KPŠF obaveštava CBK i o svim odlukama Odbora koje se odnose na davaoće doprinosa, upravljanje fondovima i o ostalim pitanjima.

KPŠF ima zaposlenog jednog internog revizora koji četiri puta godišnje podnosi izveštaj Komisiji za reviziju o svim aspektima aktivnosti institucije.

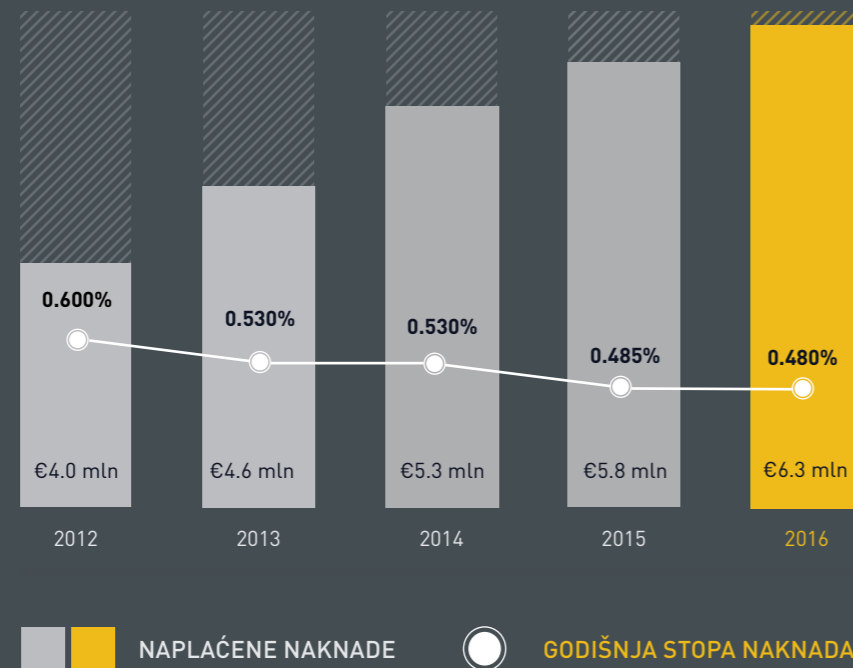
Prema Zakonu Br. 05/L-116, koji izmenjuje Zakon Br. 04/L-101 za Penzione Fondove na Kosovu, najmanje jedan član Revizne Komisije mora biti spoljni stručnjak u oblasti revizije ili računovodstva, koji je nezavisan od Upravnog Odbora i Menadžmenta KPŠF-a. Pošto je ova izmena zakona stupila na snagu početkom 2017 godine, ispunjavanje ove zakonske obaveze se očekuje tokom 2017 godine.

POKRENUTI PREDMETI OD STRANE SPOLJNOG I INTERNOG REVIZORA ZA 2016. GODINE I NJIHOV STATUS

REVIZOR	PREDMET	STANJE
SPOLJNI REVIZOR	Preporučuje se revidiranje unutrašnjih procedura za striktniji pristup unutrašnjoj mreži KPŠF-a.	Uprkos tome što KPŠF nije nikada registrovala nijedan slučaj prouzrokovanja nikakve štete ili problema kao posledica nivoa formalizacije unutrašnjih procedura za pristup mreži, preporuke Stranog Revizora su uzete u obzir i primenjene u potpunosti.
	Preporučuje se da Uprava revidira parametre lozinke za pristup aplikaciji INVEST2, i da odredi kriterijume prema preporuci za dužinu lozinke, period važenja, kompleksnost i njegovu istoriju.	Uprava, kao i u gorepomenutom slučaju, uzela je u obzir preporuke i u potpunosti ih primenila.
INTERNI REVIZOR	Da se obezbedi jedna alternativna kancelarija za oporavak od nepogode, koja treba biti negde van Prištine, kako bi služila klijentima u slučaju neke nepogode u centralnim kancelarijama.	Uprava je obezbedila alternativnu kancelariju, prema preporuci.
	Ubuduće, aset-menadžerima koji imaju neku žalbu prema procesu ili izboru, ili ovlašćenog lica za prijem dokumentacije i adresiranju pitanja i odgovora, da im se omogući da takvu žalbu upute jednoj posvećenju e-mail adresi u kojoj imaju pristup samo članovi Odbora.	Uprava je primenila preporuku.
	Proces usvajanja zahteva za penzionisanje da se vrati na nivou Uprave, a službenici usluge za klijente da vrše samo kontrolu.	Uprava je na vreme primenila preporuku.

7

BROJ KONTROLA PODVRGNUTIH
GODIŠNJE U 2015. I 2016. GODINI

Godišnje tarife na penziona sredstva za 2016 god. snižile su se na ukupno 0.480% sredstava (2015 god.: 0.485%). Investiciona tarifa je snižena od 0.400% na 0.398%, a poslovna tarifa od 0.085% na 0.082%.

Na nominalnu vrednost, tarife naplaćene na penzijska sredstva porasle su za 8.7%, ili €503,535, zbog rasta sredstava pod upravu. Ipak, nominalni rast tarifa od 8.7% bio je očigledno niži nego bruto rast penzijskih sredstava od 15.2%.

Naplaćene tarife su ostvarile prihod od €6,323,013 od kojih €5,239,164 za pokrivanje investicionih izdataka, a one poslovne €1,083,849.

Netarifni prihodi KPŠF-a, za dotičnu godinu su iznosili €227,939, i proizilazi da su ukupni prihodi KPŠF-a, za 2016 godinu €6,550,953, ili 10.4% viši nego prethodne godine (2015 god.: €5,933,711). Oko 64.6% netarifnih prihoda bili su od razlike između greškom isplaćenih povratka doprinosa i 34.2% od prihoda od investicija.

FINANSIRANJE

KPŠF je naplatio doprinosiocima prosečno €0.17 mesečno za operativne troškove

KPŠF se finansira na sličan način kao i svi penzijski fondovi sa definisanim doprinosom, što znači nametanjem tarifa na sredstva pod upravljanjem (penzijska sredstva).

Kao jedna neprofitna institucija, nametnute tarife od strane KPŠF treba da pokriju samo troškove fonda. Visinu tarife na preporuku Odbora, odobrava Skupština; na taj način se Skupštini indirektno obezbeđuje kontrola nad troškovima KPŠF.

Prema izmenama Zakona br. 04/L168, KPŠF nameće investicione tarife kako bi pokrio troškove u vezi sa investicijama penzijskih sredstava; i operativnu tarifu za pokrivanje drugih troškova.

Od 13 marta 2015 godine do 21 februara 2016 godine KPŠF je ukupno naplatila tarife na godišnjoj normi 0.485% sredstava, koja se sastoje od investicionih tarifa po normi 0.400% i ona poslovna od 0.085%. dok od 22 februara do 31 decembra 2016 godine ukupno je naplatila tarife od 0.480%, koja se sastojala od tarife za investicije od 0.398% i 0.082% poslovne tarife.

Operativna tarifa KPŠF od 0.082% godišnje, nastavlja da bude najniža u poređenju sa svim sličnim operatorima u regionu ali je i među najnižim i u svetu.

Sa druge strane, način primene godišnje investicione tarife od 0.398% nije uporedivo sa nijednim sličnim regionalnim penzijskim fondom ali ni sa sličnim fondovima na svetu.

Standardna forma obrade investicionih troškova je da se pored operativne naknade koja se naplaćuje za rad upravljačke kuće, da se investicioni troškovi naplaćuju na sam penzijski fond; dakle, investicioni troškovi se tretiraju kao troškovi fonda, a ne onako kako je na Kosovu gde se tretiraju kao troškovi kuće koja upravlja fondom.

Ovakav tretman donosi do neslaganja između iznosa kojih KPŠF naplaćuje kao investicionu naknadu, koji se mora proceniti i budžetirati pre početka godine, i troškova koji se javljaju u stvarnosti.

Treba istaći da neke od aktivnosti Odbora, vezane za investicije, kao: intervjuisanje i izbor aset-menadžera, aktivnosti koji su vezane za investicije, pokrivaju se iz poslovne tarife.

Vraćujući se operativnoj naknadi, koja je za 2016. godinu koštala svakog vlasnika računa u proseku €2.04 godišnje (2015:€2.28), ona je omogućila da obveznici doprinosa i penzioneri KPŠF-a, između ostalog, imaju:

1	direktnu uslugu u kancelariji (uslugu, savetovanje, informacije) svakog radnog dana od 08:00 do 16:00 časova;	7	obaveštenje putem pošte o penzionisanju;
2	slanje godišnjih izveštaja na kućnu adresu ili putem e-maila;	8	podnošenje prijave za podizanje štednje i bankarske transfere bez naplaćenih troškova od strane KPŠF-a;
3	neograničen štampanje izveštaja računom na KPŠF kancelariji ili regionalnim kancelarijama PAK-a;	9	besplatno održavanje računa za postepeno podizanje štednje od strane komercijalnih banaka u zemlji;
4	kompletno održavanje računa;	10	natprosečnu kamatu za štednju u programu podizanja u fazama;
5	osiguranje računa na drugoj lokaciji i rezervnom serveru;	11	najsavremenije tehnološke usluge u penzijskom sektoru u regionu;
6	elektronska usluga online pristupa personalnom penzionom računom i usluga za komunikaciju na Facebook;	12	pokrivanje jednog dela investicionih troškova (izbor upravljača sredstava, troškove Upravnog odbora i slično).

TROŠKOVI

KPŠF, kao kuća koja upravlja fondom, ima troškove za investiranje penzijskih sredstava i za svoje poslovanje

INVESTICIONI TROŠKOVI

79.7%

2016

Investicioni troškovi uključuju: Tarife koje imaju menadžeri fondova za investiciju sredstava i pristup finansijskim tržištima; tarife CBK za transfer sredstava; i ostale troškove, kao što su na primer brokeri i pazitelji sredstava.

Upravni odbor u postupku konkursa izbora investicionih fondova, uzima za osnov tarife koje menadžeri nameću za investiciju sredstava, tako da menadžeri koji ponude najniže tarife imaju prioritet u odabiru.

Takode treba imati u vidu da menadžeri fondova nameću različite tarife upravljanja u zavisnosti od iznosa koji se investira kao i njihove strategije (aktivne ili pasivne). Na primer investicije u neki fond od €50 mln, mogu da opterećuju se drugačijom tarifom od investicija preko €50 mln, pošto i upravljački fonovi mogu dati popust na veće investicije u njima.

Rashodi za investicije sačinile su 79.9% godišnjeg rashoda KPŠF-a, (2015 god.: 77.6%). One su na nominalnu vrednost dostigle €4,780,644 (2015 god.: €4,442,773) zato što su sredstva investirana u globalnim tržištima dostigle rekordnu šifru od prosečno €1,245 miliona tokom godine, ili 15.5% više nego prethodne godine (2015 god.: €1,078 miliona).

Podsećamo da se investicioni fondovi na finansijskim tržištima prosečno opterećuju za više od 1% za njihovo upravljanje, dok je KPŠF uspeo da putem individualnih sporazuma i odmerenih selekcija, obezbedi da plaćene tarife prema investicionim fondovima, putem kojih se investiraju lična sredstva, kako se očekuje budu prosečno oko 0.398% od sredstava za 2016. godinu.

Investicioni rashodi smanjili su se na 91.2% prihoda od investicionih tarifa (2015 god.: 94.1%), čineći da u 2016 godini ima suficita od investicionih aktivnosti KPŠF-a. Uticaj na rast suficita ove godine imala je izmena investicione strukture prema aset-menadžerima, prodaje pozicija u dva investiciona fonda ali i zbog odugovlačenja procesa izbora novih investicionih fondova.

Upravni Odbor je tokom 2016 god. odlučio da suficit u vrednost od €440,000 od aktivnosti investicionih tarifa vrati doprinosiocima. Na ovaj način, KPŠF posluje sa optimalnom upravnom tarifom koja joj se naplaćuje.

U trenutku kada se utvrđuje investiciona tarifa, cilj KPŠF je da bude što bliži sa procenjenim potrebama za istom. Međutim veoma je teško predvideti kako učinak investicija tako i stratešku raspodelu sredstava za narednu godinu (zbog spoljašnjih faktora koji mogu uticati i na tržišta i na donošenje odluka Odbora o investiranju), što čini neizbežnim suficit (ili deficit) od investicionih aktivnosti.

NAKNADE ZA UPRAVLJANJE OD STRANE INVESTICIONIH FONDOVA

Investicioni fondovi opterećuju menadžerske tarife za investiranje sredstava (uglavnom dve) u zavisnosti od pozicije koju imaju na tržištu.

Ovim tarifama KPŠF u nekim slučajevima ima pristup finansijskim tržištima sa nižim troškovima nego kroz direktne investicije.

Aktivni investicioni fondovi, koji ostvaruju investicije, istraživanja i dnevne transakcije, imaju veće troškove pošto i samim tim opterećuju veće tarife. Dok pasivni investicioni fondovi, koji prate određeni indeks na berzama, imaju niže menadžerske tarife, u slučaju KPŠF to je samo fond Vanguard - GSIF.

OTVORENI FONDOVI	2016		2015	
	Godišnja neto stopa naknade	Naplaćene naknade	Godišnja stopa naknade	Naplaćene naknade
Vanguard – GSIF	0.13%	€453,822	0.13%	€459,946
BNY Mellon – RRF	0.60%	€1,212,352	0.60%	€1,033,227
AXA - GILB	0.35%	€322,966	0.35%	€312,475
Schroders – SISF	0.50%	€91,476	0.45%-0.50%	€558,529
Schroders - GDG	0.65%	112,627	--	--
Nordea 1 – GSEF	0.43%	€510,394	0.43%	€241,760
Nordea 1 – SRF	0.56%	€1,142,434	0.56%	€676,803
KBI – IDEF	0.73%	€205,573	0.73%	€412,311
AXA - WFOI	0.55%	€306,265	0.55%	€154,565
Pictet - HDS	0.63%	€268,573	0.63%	€209,272
Tobam - ABWEF	0.60%	€22,321	0.60%	€221,342
BNP Paribas – PDP	0.65%	€63,702	--	--
Amundi - RPI2	0.20%	€6,587	--	--
Aquila - RP7	--	--	1.06%	143,518
UKUPNO NAKNADA		€4,719,092		€4,423,748
Naknade CBK za transfere i ostalo		€52,636		€9,138
Brokeri, staratelji i garanti		€8,916		€9,887
UKUPNO INVESTICIONIH TROŠKOVA		€4,780,644		€4,442,773

OPERATIVNI TROŠKOVI

20.3%

2016

Operativni troškovi⁽¹⁾ uključuju sve ostale troškove koji ne predstavljaju direktno investicione troškove a koji se sastoje od nadoknada, štampanja izveštaja sa računa, zakupa za kancelariju i ostalih operativnih troškova. Međutim operativni troškovi finansiraju i sve troškove Upravnog odbora, gde je glavna aktivnost Odbora donošenje odluka oko investicija.

U 2016. godini su operativni troškovi iznosili €1,216,569 (2015: €1,282,483) i činili su 20.3% od ukupnih troškova KPŠF (2015: 22.4%). Na taj način je predviđeni operativni budžet (robe i usluge) ostvaren u iznosu od 87.9% (2015: 96.6%).

Izdanje Centralne Agencije za Nabavku, pomenuta u uvodnoj reči, igrala je glavnu ulogu u nižem trošku budžeta

Osim toga, sniženje koštanja za fizičku raspodelu izveštaja, kao rezultat elektronske raspodele, emitovanje informativnih oblasti preko socijalnih medija umesto TV-a, i neispunjavanje jednog slobodnog mesta u Odboru, bili su glavni doprinosi za smanjenje nivoa rashoda.

Sa 47.3% troškovi osoblja i ove godine zauzimaju najvažniji deo poslovnih troškova (2015 god.: 44.8%). U nominalnoj vrednosti troškovi osoblja su iznosili gotovo istu vrednost kao i 2015 godine. U troškovima za osoblje za 2016 god. Sa 9.6% učestvovala je primena većine obaveza koja proizilaze iz kolektivnih ugovora, čineći tako jedan značajan faktor u rastu troškova za osoblje.

Osoblje KPŠF koje ima 26 zaposleni (sa stalnim ugovorom) uvećano je za samo 5 osoba od svog osnivanja 2002. godine.

U poređenju sa operativnim troškovima, KPŠF je imao skroman budžet za kapitalne investicije (€53,820), koji je u 2016. godini ostvaren 95.2% (2015: 90.5%). Gotovo ceo budžet za kapitalne investicije (95.8%) bio je za delove hardvera IT kao i za softver i dozvole.

22.4%

2015

OPERATIVNI TROŠKOVI

	2016		2015	
Troškovi osoblja	€575,672	47.3%	€574,068	44.8%
Troškovi Upravnog odbora	€171,744	14.1%	€157,403	12.3%
Stanja računa i korespondencija	€134,969	11.1%	€170,387	13.3%
Obevređenje i amortizacija	€129,952	10.7%	€151,399	11.8%
Troškovi kancelarijskog poslovanja	€82,954	6.8%	€82,664	6.4%
Održavanje softvera	€57,145	4.7%	€44,812	3.5%
Naknade nadzora CBK-a	€16,258	1.4%	€6,606	0.5%
Edukacija javnosti i oglasi	€11,491	1.0%	€41,479	3.2%
Eksterna revizija	€10,100	0.8%	€9,900	0.7%
Komunikacije	€7,760	0.6%	€8,705	0.7%
Stručne službe / ugovorači / konsultanti	€6,011	0.5%	€8,583	0.7%
Bankovne naknade za izvršene usluge	€2,746	0.2%	€8,141	0.6%
Sastanci i konferencije	€2,602	0.2%	€1,791	0.1%
Saniranje posledica nepogoda – kirija i ostali povezani troškovi	€550	0.1%	€6,650	0.5%
Ostali troškovi	€6,615	0.5%	€9,895	0.8%
UKUPNO OPERATIVNIH TROŠKOVA	€1,216,569	100.0%	€1,282,483	100.0%

(1)

Za više informacija, molimo vas pogledajte revidirane finansijske izveštaje koji su, kao što se zahteva prema zakonom, pripremljeni u skladu sa MSFI.

2

AKTIVNOSTI

- 36 Aktivnosti
- 37 Upravljanje računima
- 38-39 Sravnjenje
- 40-41 Usluge za klijente

AKTIVNOSTI

UPRAVNI ODBOR

Tokom 2016 god. Odbor je imao 6 članova: četiri profesionalne pozicije i dve predstavničke pozicije. Od januara 2015 godine jedna pozicija je nastavila da bude slobodna.

Odbor je u svom fokusu imao tok investicija i redovno je razmatrao učinak svakog investicionog fonda kao i usaglašenost investicija sa važećim zakonodavstvom. Odbor je prilagodio dokumenat priručnika za investicije i strategije investiranja u zavisnosti od očekivanja razvoja na finansijskim tržištima i potreba učesnika KPŠF.

Tokom godine Odbor je u potpunosti povukao investiciju od KBI IDEF i od Tobam AB (čisti fondovi u deonicama), i vidno snizio investiciju sa Schroders SB (čist fond obveznica). Odbor je dodao tri nova fonda: Schroders GDG u Avgustu; Amundi RPI2 u Oktobru i BNP Paribas PDP u Decembru. Odbor je tako izmenio i balansirao rekordni iznos u otvorenim fondovima; investirajući €512 miliona i povlačeći €279 miliona.

MENADŽMENT

Pored pružanja pomoći Upravnom odboru i izvršenja njegovih odluka, Menadžment obezbeđuje da svi dnevni procesi (operacije) KPŠF-a funkcionišu neprekidno. To znači da su: Podaci i informacije za davaoce doprinosa sigurni, da se davaoci doprinosa uslužuju u skladu sa visokim profesionalnim standardima, da korisnici penzija blagovremeno dobijaju penzijsku štednju.

Takođe Menadžment mora da osigura da se periodični izveštaji, uključujući i godišnji izveštaj izrađuju i šalju nadzornim institucijama i regulatoru redovno ili kad god je potrebno, da se transferi penzijskih sredstava ka investicionim fondovima i na račun KPŠF-a realizuju tačno, da se komunikacija sa menadžerima sredstvima obavlja u skladu sa najvišim profesionalnim standardima.

Istovremeno online usluga e-Trusta, koja do sada ima više od 62 hiljada korisnika, kao i veb stranica KPŠF, moraju biti u funkciji 24 časa, kako bi davaoci doprinosa mogli da se informišu o stanju na računu kad god za to imaju potrebu, kako bi komunikacija sa javnošću i trećim stranama bila na raspolaganju svakog radnog dana.

Zato što su se kamatne stope za emitovanje Trezora Kosova još više snizile, KPŠF je bilo još teže da izvrši nove alokacije u ovom instrumentu, što je i bio razlog što je Odbor povećao investicije u depozitima u komercijalnim bankama, plasirajući €20 miliona u tri banke.

Kao i svake godine, članovi Odbora održali su nekoliko sastanaka sa liderima institucija na Kosovu: Ministarstvom za Finansije, CBK-om, Skupštinom i Predsedništvom. Odbor je takođe odložio proces rasta banaka koje će ponuditi PFP, i od septembra 2016 godine, četiri banke su ponudile ovu uslugu.

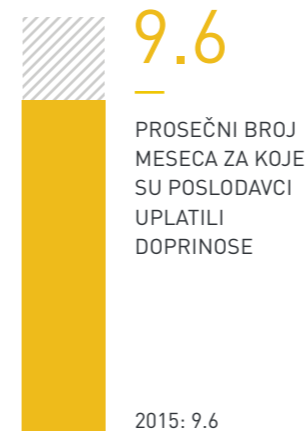
Zbog povećane nestabilnosti na tržištu fiksnog povratka, čineći trenutnu situaciju da se nijedno sredstvo ne može smatrati sigurnim (u konvencionalnom smislu), odbor je do daljnjeg odložio bilo kakve planove za podelu investicionih sredstava prema starosti doprinosioca. U međuvremenu su sve Komisije Odbora razmatrale na redovnim osnovama i prema potrebi sve investicione i budžetske aspekte, revizija i žalbi.

Iznad svega treba osigurati da sve finansijske transakcije budu u potpunom skladu sa propisima, zakonima i važećim standardima, i da ni jedna odluka ili postupak ne bude u suprotnosti sa zakonodavstvom i/ili interesom davaoca doprinosa.

Tokom godine Menadžment je bio fokusiran na: a) podršku procesa za izbor dodatnih multi-asetnih fondova; b) rast broja korisnika eTrusta i prikupljanje e-mail adresa doprinosioca – zbog unapređenja direktne komunikacije, smanjenja troškova i povećanja transparentnosti; c) otvaranje računa za KPŠF u socijalnim mrežama i dalje unapređenje komunikacije sa doprinosiocima; d) dodatak broja banaka gde penzioneri mogu povući penziju u štednju; e) dalje poboljšanje unutrašnje informativne tehnologije i digitalizacije procesa; f) tretiranje ne alociranih doprinosa zbog netačnog izveštavanja od strane poslodavca; i g) pronalaženje alternativa za profesionalno angažovanje u programu, dizajnu i produkciji.

UPRAVLJANJE RAČUNIMA

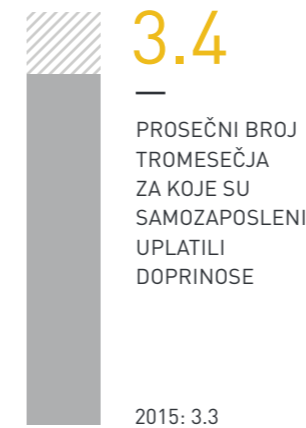
Izveštaji računa su po prvi put poslani putem e-mail-a

9.6

PROSEČNI BROJ MESECA ZA KOJE SU POSLODAVCI UPLATILI DOPRINOSE

2015: 9.6

3.4

PROSEČNI BROJ TROMESEČJA ZA KOJE SU SAMOZAPOSLENI UPLATILI DOPRINOSE

2015: 3.3

U ciklusu 2016 godine poslato je 387,869 izveštaja, od kojih 278,430 putem pošte i 109,439 putem e-mail-a, (2015 god.: 394,160 – sve putem pošte). Uprkos rastu broja računa i korisnika za 2016 godinu, poslato je manje izveštaja. To se desilo zahvaljujući izmeni zakona, koji je isključio obavezu slanja poštom izveštaja onim korisnicima računa koji nisu imali nijednu transakciju u tri poslednje godine. Broj doprinosioca za koje KPŠF nije imala ni fizičke ni elektronske adrese bio je 15,927 (2015 god.: 14,836) i prema tome njima nije poslat izveštaj.

Zbog penzionisanja (ili smrti) davaoca doprinosa 4,445 računa je transformisano u račune „Podizanja“ tokom 2016 (2015: 4,438). Ukupan broj računa za podizanje je dostigao 33,386. Izvodi sa računa se ne štampaju ni za ovu kategoriju vlasnika računa.

KPŠF je otvorio 34,018 novih individualnih računa (2015: 31,404), čime je dostignut ukupan broj otvorenih računa od osnivanja na 541,923. Od novo otvorenih računa tokom godine njih 32,055 su novi korisnici, znači oni koji su započeli sa uplatom doprinosa u 2016. godini, dok su preostali slučajevi davaoci doprinosa iz ranijih godina, za koje je KPŠF dobio bilo uplatu bilo informaciju u 2016. godini.

Tokom godine je bilo 27,051 poslodavaca i 30,974 samozaposlenih koji su uplaćivali doprinose u izveštajnoj godini (2015: 25,178 i 31,405, respektivno). Osim ovih bilo je i 3,741 poslodavca i 4,774 samozaposlenih koji su plaćali doprinose za prethodne godine (2015: 3,288 i 4,616, respektivno).

Ukupno je u 2016. godini bilo 3.15 mln, transakcija upućenih na adrese davaoca doprinosa i 494 hiljada na račun poslodavaca (2015: 2.89 mln, odnosno 423 hiljada).

Uključeno u transakcije računa poslodavca je 60,127 slučajeva (2015: 26,032) za refundaciju: a) doprinosa uplaćenih pogrešno ili preplaćenih; i b) novčanih kazni od strane PUK. Radi pojašnjenja, novčane kazne predstavljaju kazne i kamate koje nameće PUK poslodavcima, (i samozaposlenim) zbog kašnjenja uplata ili netačnog deklarisanja penzijskih doprinosa – koje su poslodavci uplatili zajedno sa penzijskim doprinosima.

Ove refundirajuće transakcije su u 56% slučajeva bile preplate (transakcije) od strane poslodavca tokom iste godine, dakle 2016. godine. U 2015. godini su iste činile 95% slučajeva dok su u 2014. godini činile 89%.

Što se tiče prosečnog plaćanja doprinosa, poslodavci su za svoje zaposlene deklarirali prosečno za 9,6 meseca (ili 80%), kao i prošle godine; dok su samozaposleni deklarirali za 3,4 kvartala (ili 85%) u 2016. godine, podižen iz 3,3 kvartala godinu dana ranije.

SRAVNJENJE

Nesravnjena sredstva su smanjena na 0.75% ukupnih primljenih doprinosa

KPŠF je nastavila napore za pronalaženje informacija koje bi omogućile identifikaciju plaćenih ali ne prijavljenih doprinosa.

Kao rezultat angažovanja osoblja KPŠF-a, ali i uz pomoć PAK-a, postignuto je da krajem 2016 godine, vrednost neizmirenih sredstava padne na €9.45 miliona (2015 god.: €9.97 miliona), a ako se izrazimo na postotke bilo je 0.75% prikupljenih doprinosa (2015 god.: 0.90%). Šifra od 0.75% postigla je da ispuni objektivu Odbora za kraj 2016 godine (od 0.76%).

Ubrzanje likvidacije preduzeća od strane Kosovske Agencije za Privatizaciju, uticala je na rast plaćenih doprinosa sa kašnjenjem za protekle godine, čime je rezultirao na rast plaćenih doprinosa u godini izveštavanja, od koje su godine ostala neizmirena 0.28% (2015 god.: 0.22%).

Razlozi i iznosi za neizmirenje su kao što sledi: a) €6.12 miliona za ne podnošenje izveštaja doprinosa od strane poslodavaca; b) €2.17 miliona za izveštaje sa neslaganjima sa plaćanjem; c) €0.64 miliona za plaćanja za koje poslodavac nije identifikovan; i d) €0.52 miliona za nevažeće detalje (matični broj/ Ime) prijavljenih doprinosioca (2015 god. odnosno: €6.70 miliona; €2.18 miliona; €0.56 miliona; i €0.53 miliona).

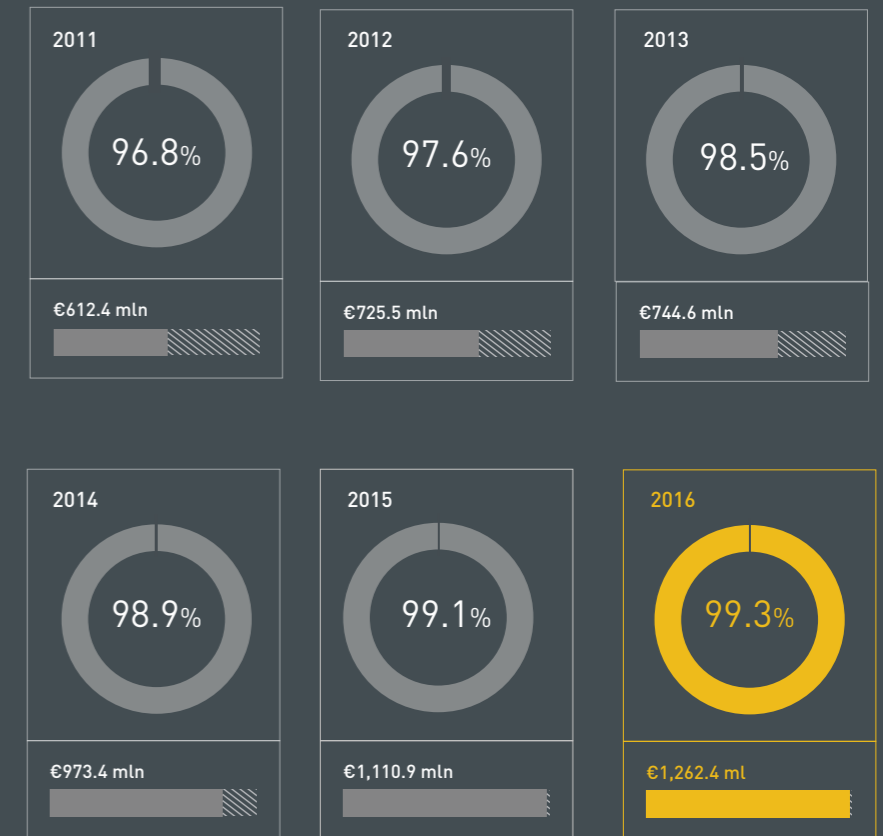
Najveći rezultati su počeli da se postižu kontaktirajući poslodavce za obezbeđivanje nedostalih izveštaja (efekat €0.58 miliona).

Najvažnija razlika za ovu godinu što se tiče neizmirenih doprinosa je pravne prirode. Zakonske izmene ovlašćuju KPŠF da likvidira (u Konsolidovanom Budžetu Kosova) neizmirene iznose doprinosa od 6 zadnjih godina (ili više) od dana kada su doprinosi plaćeni u KPŠF-u.

KPŠF je podržala ovaj proces pošto prema zakonu – u ime doprinosioca – KPŠF će moći da zahteva naknadu od državnih fondova dugova (uključujući i moguće prihode) doprinosa kojima je identifikovan vlasnik.

Šta više, KPŠF je iscrpila mogućnosti za identifikovanje vlasnika neizmirenih a plaćenih doprinosa pre 2010 godine.

KUMULATIVNI RASPODELJENI I UPLAĆENI DOPRINOSI

DOPRINOSI 2002 - 2016 NESRAVNJENIH SREDSTAVA

USLUGE ZA KLIJENTE

326 pruženih usluga dnevno

Ukupan broj pruženih usluga tokom 2016. godine za individue i poslodavce iznosi 85,135, što predstavlja porast od 18% u poređenju sa 72,266 pruženih usluga u 2015. godini.

Prosečno je 326 usluga i konsultacije pruženo svakog radnog dana (2015: 289 usluga).

Broj odštampanih (besplatnih) izvoda stanja sa računa za davaoce doprinosa, posetiocima je 37,286.

Sa 46% ovo nastavlja da bude ujedno i najpopularnija usluga koju pruža KPŠF. Posete nastavljaju da rastu i zahvaljujući stranim ambasadama, koje smatraju izvod stanja sa računa KPŠF kao dokaz o zaposlenosti; i traže izvod kao deo standardne dokumentacije koju podnosiocima zahteva za vizu mora da dostavi.

Ograničen broj usluga KPŠF se takođe pruža u regionalnim kancelarijama PUK-a, putem službenika za penzije PUK-a. Usluge koje oni pružaju, a koje se uglavnom sastoje od štampanja pregleda stanja na računu iznose 42,298 (2015: 43,608). KPŠF je u kontinuitetu podržavao ove kancelarije, nudeći službenicima za penzije obuku i konsultacije.

Druge glavne usluge nudene od strane osoblja KPŠF-a, su: a) 13,522 ovlašćenja zahteva za pristup portalu eTrust; b) 9,604 obaveštenja za penzionisane, c) 4,445 odobrenih aplikacija za penzije; d) 4,633 odštampanih izveštaja poslodavaca; i e) 4,259 promenjenih adresa doprinosioca.

KPŠF nastavlja da tretira sa prioritetom masivizaciju usluge eTrust. Broj računa u eTrust-u, tokom 2016 godine je porastao za 29% na 62,471 (2015 god.: 48,427), čineći 12% korisnika računa KPŠF-a, (2015 god.: 10%). Korišćenje socijalne mreže je dalo glavni efekat u ovom rastu.

Iako KPŠF nije obavezan nikakvim zakonom ili pravilom za pružanje ovakvih usluga, on je samoinicijativno promovisao ovu uslugu: kako bi davaocima doprinosa omogućio lak i besplatan pristup računima za penzijsku štednju; kako bi se stalno poboljšavale usluge; kako bi se smanjili troškovi i kako bi bili što transparentniji.

Usluge koje se pružaju na ovom portalu su brojne. Korisnici e-Trusta mogu da kontrolišu stanje svog računa i transakcije, za razliku od ostalih uobičajenih online usluga, ove transakcije nisu ograničene na poslednja 3-6 meseci. Davaoci doprinosa tu mogu kontrolisati ukupno stanje penzijske štednje, dnevnu vrednost jedinice, broj akcija, sve uplate doprinosa od svakog poslodavca od trenutka otvaranja računa; ujedno se mogu uputiti pitanja osoblju KPŠF.

Ukupno tokom godine, doprinosioci KPŠF-a, su primili i iskoristili ukupno 137,371 uslugu (2015 god.: 123,820 usluga), ili 11% više nego prethodne godine. Od ovih 63% su ponudene od strane centralne kancelarije, 30% od kancelarije PAK-a, i 7% su realizovana od samih doprinosioca na portalu eTrust.

37,286

ODŠTAMPANIH IZVODA STANJA U KANCELARIJIMA KPŠF

UKUPAN BROJ USLUGA KOJE JE KANCELARIJA PRUŽILA **POJEDINCIMA I POSLODAVCIMA**

2016
85,135

2015
72,266

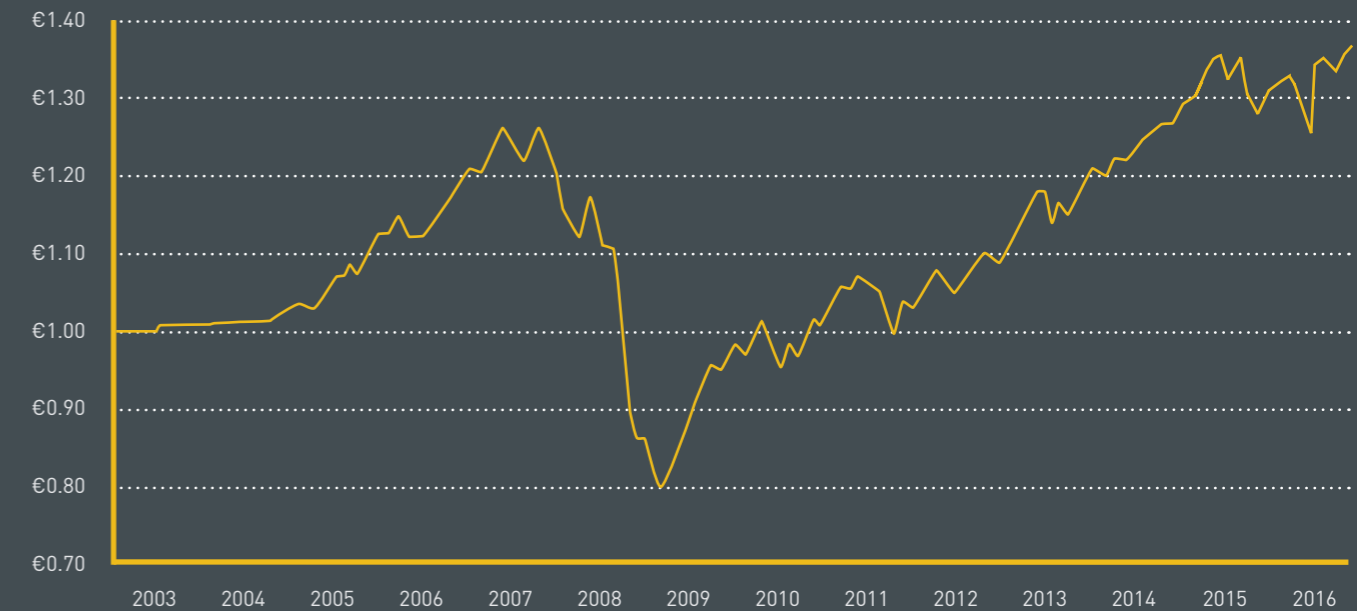
29%

BROJ
RAČUNA U
eTRUSTI

Sigurnost penzijske štednje, raznovrsnost investicija, maksimiziranje povraćaja za preuzeti nivo rizika i održavanje odgovarajuće likvidnosti predstavljaju srž principa obazrivog investiranja KPŠF-a.

CENA AKCIJE OD OSNIVANJA

3

INVESTIRANJE PENZIJSKE ŠTEDNJE

- 44 Investicioni principi i politika
- 45 Raspodela sredstava
- 46-47 Geografska raspodela
- 48 Glavni emitenti
- 49 Klase i valute
- 50-51 Učinak investicija

INVESTICIONI PRINCIPI I POLITIKA

U 2016. KPŠF u potpunosti pridržava izjave o ulaganju principima i investicione politike smjernicama postavljenim u 2014. godini. Ova deklaracija investicionih principa se zasniva na glavne dugoročne investicione ciljeve KPŠF koji su: Kao prvo da očuva a kao drugo da se uveća kapital davaoca doprinosa, u nominalnim i realnim terminima. Ova deklaracija je postavila indeks potrošačkih cena na Kosovu kao benčmark (odrednicu) na osnovu kojeg će se meriti učinak investicija KPŠF-a.

Uputstvo za investicione politike (UIP), uz priznanje da mora postojati ravnoteža između davaoca doprinosa koji su blizu penzionisanja i onih koji to nisu, poziva na jednu politiku koja sadrži umeren odnos ali ne preteran u dugoročnoj alokaciji sredstava od kojih se očekuje veći povraćaj i kolebljivost, kao što su akcije; kombinovane sa većom alokacijom u investicije od kojih se očekuju manja kolebljivost i stabilniji povraćaj nego što je kod akcija.

Sa povećanim naglaskom na rizik, cilj UIP je da obezbedi veću zaštitu kada su tržišta u padu, ali ipak da se dobije nagrada kada tržišta rastu. Ovaj cilj je potvrđen 2016. godine, kada smo imali jake oscilacije na finansijskim tržištima; i zahvaljujući ovim investicionim politikama oscilacije su amortizovane sasvim zadovoljavajuće što je pomoglo u očuvanju vrednosti investicija.

Upravni odbor je svakog tromesečja kontrolisao okvir limita dodeljenih sredstava, i obaveštavao je o tome da li postoji prekoračenje granica klasa sredstava ili u investicionoj strategiji koju primenjuju menadžeri fondova.

Istovremeno, putem pažljivih analiza, verifikovano je da li investicije KPŠF-a, tačno ispunjavaju sve odredbe Zakona za Fond Penzione Štednje Kosova.

Investiciona politika se zasniva na kombinaciji: a) klase sredstava – dakle finansijskih instrumenata kod direktnih investicija i onih u okviru investicionih fondova; i b) investicionih strategija koji je usvojio investicioni fond. U svim ovim preseccima klasa sredstava i strategija, postoje dozvoljene granice za investiranje.

Treba istaknuti da KPŠF maksimalno koristi sve zakonske mogućnosti i finansijski potencijal za investiranje sredstava u Kosovu, a za sada postoje samo dve mogućnosti: investiranje u Vladinim obveznicama i bankarskim depozitima.

U narednoj tabeli su prikazane klase sredstava povezane sa odgovarajućom strategijom, stvarna alokacija sredstava na dan 31. decembar 2016. godine i odgovarajuće granice koje su utvrđene u strategiji Upravnog odbora koje su tog dana na snazi.

KLASA SREDSTAVA	STRATEGIJA	KRAJNJA ALOKACIJA	GRANICE
Gotovina/zapisi KS/depozit	Gotovina/zapisi KS/depozit	4.7%	1%-12%
Obveznice KS	Obveznice KS	3.4%	0%-9%
Dužnički instrumenti	Dužnički instrumenti	6.8%	6%-25%
Multi-sredstva	Multi-sredstva	41.1%	25%-45%
Akcije	Akcije	4.1%	2%-8%
Akcije	Akcije	12.0%	7%-13%
Akcije	Akcije	27.9%	25%-35%

Fondovi multi-sredstava podrazumevaju fondove koji u sastavu imaju i akcije i dužničke instrumente (npr. obveznice) država i svetskih korporacija.

Kada je u pitanju investiciona strategija, fondovi sa upravljanim rizikom postavljaju plasmane kroz derivate (kao npr. futures – ugovori o kupoprodaji finansijskih instrumenta u budućnosti sa unapred utvrđenim datumom i cenom), kako bi se zaštitili od neželjenih ispada na tržištu.

Fondovi sa ciljanim rizikom utvrđuju nivo (cilj) za kolebljivost investicionog portfolija i na redovnoj osnovi vrše preusmeravanje sredstava radi vraćanja nestabilnosti na taj nivo.

Fondovi sa apsolutnim prinosom nastoje da izaberu akcije i obveznice za koje se smatra da imaju najveći potencijal za pozitivne prinose, pod opštim uverenjem da će manja kolebljivost obveznica amortizovati nestabilnost akcija i na taj način smanjiti ukupan rizik.

Fondovi sa strategijom dividende u investicionom portfoliju biraju samo akcije stabilnih korporacija koje redovno isplaćuju dividende. "Pružanje kamate" podrazumeva direktne plasmane u instrumente koji plaćaju kamatu, kao npr. bankarski depoziti i kosovske obveznice.

Na narednoj stranici su pružene informacije o tome gde pripada svaki od plasmana KPŠF-a.

RASPODELA SREDSTAVA

Na kraju godine investicije u kosovske obveznice i oročene u bankama su iznosile €98.7 mln

Na kraju godine su sredstva pod upravom KPŠF €€1,418.6 mln, raspodeljena na sledeći način: €1,303.7 mln je investiran na globalnim finansijskim tržištima putem investicionih fondova (2015: €1,084.7 mln); €87.7 mln je investirano u obveznice Kosova (2015: €89.6 mln); €20.0 mln je oročeno u bankama BKT, BPB i TEB (2015: €6.0 mln u BKT i BPB); dok je €15.9 mln bilo u CBK ne investirano (2015: €50.9 mln).

Na vrh svega, Odbor je odlučio da mora biti taktične izmene koje će otvoriti put plasmanu više fondova u multi-asetima. Nakon procesa javne objave za ponude izabrana su tri nova fonda multi-asetna, investirajući po €50 miliona u svakom. Ovi fondovi su bili BNP Paribas-PDD, Schroders-GDG i Amundi-RPI2. Dalje, Odbor je takođe opredelio €80 miliona u Nordea-SRF, i po €30 miliona u AXA-WFOI i u BNY Mellon-RRF. Nakon toga, povučeno je €65 miliona iz fonda BNY Mellon, i to je uradilo da neto investicije u multi-asetima budu €225 miliona. Kao rezultat toga 2016 godina je zaključana sa 41.1% sredstava u multi-asetnim fondovima, od 28.0% koliko su bili prošle godine.

U kontrastu, KPŠF je povukla sredstva od oba fonda apsolutnog povraćaja. Odbor je povukao €100 miliona od Schroders-SB, pošto su kratkoročna i srednjoročna predviđanja za ovaj fond bila hladna, i takođe je povukao €18 miliona od AXA-GILB kako bi se realizovali neki izvanredni dobitci od ovog fonda. Kao takve, alociranja u instrumentima dugova smernog stila pali su na 6.8% od 16.8% koliko su bili prošle godine. Sa dodatnih €99 miliona, fond deonica sa upravnim rizikom Nordea-GSEF je uzeo najviše investicija u kategoriji deonica. Osim njega, €22 miliona otišlo je u Pictet-HDS, €20 miliona u Vanguard-GSIF i €7 miliona u KBI-IDEF.

U početku godine Odbor je povukao sve investicije od €31 miliona, iz fonda Tobam-AB zbog osetljivosti, izvan očekivanja, tokom pada tržišta; i povukao je celu investiciju, od €65 miliona, iz KBI-IDEF kao rezultat odluke za sniženje izloženosti prema dividendnim fondovima. To je učinilo da nove neto investicije u fondovima deonica budu €52 miliona, a ukupna izloženost prema fondovima deonice da bude 44,0%, povećan za 43,3% od pre godinu dana.

Iako je tokom godine dostiglo na €53.9 miliona novih investicija u Trezoru Kosova, alociranje u ovom instrumentu je postiglo pad od €89.6 miliona na €78.7 miliona, pošto je €65.1 miliona maturiralo tokom godine. U procentu investicije na Trezoru Kosova iznosile su 5.6% sredstava, sniženo od 7.5% prethodne godine, i imali smo dobitak od ponderisanog proseka od 1,92%. Zbog uglavnom visoke likvidnosti lokalnih banaka, konkurencija za ovaj instrument je i dalje previsoka; uzrok čega je pad dobitka za svako sledeće emitovanje što ga čini manje atraktivnim instrumentom, uzimajući u obzir interese doprinosioca.

Depoziti u lokalnim bankama, koji su bili od vrednosti od €6 miliona na kraju 2015 god., maturirale (sazrele) su tokom 2016 godine pa je Odbor odlučio da izvrši nove jednogodišnje depozite u vrednosti od €20 miliona u tri banke: BKT (€8.0 miliona); BPB (€8.0 miliona); i TEB (€4.0 miliona); koje zajedno imaju jednu prosečnu ponderisanu normu od 1.50%.

Ukupno, Odbor je investirao €512 miliona, i povukao €279 miliona a sazrelo je €71 miliona investicija, čineći ovu godinu rekordnu za KPŠF, u smislu investivne aktivnosti.

INVESTICIJA	KLASA/STRATEGIJA	SREDSTVA	ALOKACIJA
Vanguard - Global Stock Index Fund	Akcije/Sa ciljem prinos	€395.5 mln	28.2%
Nordea 1 - Stable Return Fund	Multi-sredstva/Upravljanje rizikom	€232.3 mln	16.6%
Nordea 1 - Global Stable Equity Fund Unhedged	Akcije/Upravljanje rizikom	€170.2 mln	12.1%
BNY Mellon - Real Return Fund	Multi-sredstva/Apsolutni prinos	€138.8 mln	9.9%
AXA - Global Inflation Linked Bonds Fund	Dužnički instrumenti/Sa ciljem prinos	€85.7 mln	6.1%
AXA - World Fund Optimal Income	Multi-sredstva/Apsolutni prinos	€61.2 mln	4.4%
Pictet - High Dividend Selection	Akcije/Dividenda	€58.8 mln	4.2%
Schroders - Global Diversified Growth Fund	Multi-sredstva/Upravljanje rizikom	€50.9 mln	3.6%
Amundi - Amundi Rendement Plus I2	Multi-sredstva/Upravljanje rizikom	€50.3 mln	3.6%
BNP Paribas IP - Parvest Diversified Dynamic	Multi-sredstva/Upravljanje rizikom	€50.1 mln	3.6%
Schroders - International Strategic Bond Fund	Dužnički instrumenti/Sa ciljem prinos	€10.3 mln	0.7%
Trezor Kosova	Zapisi KS/Pružanje kamate	€30.4 mln	2.2%
Trezor Kosova	Obveznice KS/Pružanje kamate	€48.3 mln	3.4%
BKT, BpB, TEB (banke na Kosovu)	Depoziti/Pružanje kamate	€20.0 mln	1.4%
UKUPNA SREDSTVA INVESTIRANA		€1,402.8 mln	100.0%

Napomena: Detalji o svakom investicionom fondu su prikazani u finansijskim izveštajima na aneks ovog izveštaja.

GEOGRAFSKA RASPODELA

2. AMERIKA
€605,018,088

43.14%

1. EVROPA
€642,603,820

45.82%

3. AZIJA
€112,616,951

8.03%

5. AFRIKA
€3,646,377

0.26%

4. OKEANIJA
€38,567,449

2.75%

Novac koji je investiran preko otvorenih fondova, upravljači ovih fondova investiraju u akcije, dužničke instrumente, gotovinu i druge finansijske instrumente svjetskih korporacija i suverenih država. Na kraju godine, KPŠF je imao direktne i indirektno investicije u finansijske instrumente 2,086 svjetskih emitenata (2015: 1,947). Tabelarni podaci o raspodeli sredstava po državama i ilustracija njihovog globalnog prostiranja prikazani su na narednim stranicama.

BR.	DRŽAVA	%	SREDSTVA
1.	SAD	39.74%	€557,334,697
2.	Ujedinjeno Kraljevstvo	8.23%	€115,421,856
3.	Francuska	7.24%	€101,537,574
4.	Kosovo	7.04%	€98,732,669
5.	Japan	5.04%	€70,683,615
6.	Nemačka	4.75%	€66,616,503
7.	Luksemburg	3.22%	€45,158,976
8.	Kanada	2.71%	€38,006,468
9.	Holandija	2.45%	€34,360,091
10.	Danska	2.36%	€33,097,883
11.	Australija	2.20%	€30,853,959
12.	Švajcarska	2.19%	€30,713,714
13.	Italija	1.78%	€24,963,658
14.	Irska	1.59%	€22,298,998
15.	Španija	1.32%	€18,512,375
16.	Švedska	0.97%	€13,603,791
17.	Izrael	0.77%	€10,798,886
18.	Indija	0.67%	€9,396,433
19.	Hong Kong	0.62%	€8,695,207
20.	Novi Zeland	0.54%	€7,573,245
21.	Južna Koreja	0.48%	€6,731,773
22.	Kina	0.48%	€6,731,773
23.	Belgija	0.41%	€5,750,056
24.	Norveška	0.38%	€5,329,320
25.	Singapor	0.34%	€4,768,339
26.	Finska	0.25%	€3,506,132
27.	Južna Afrika	0.22%	€3,085,396
28.	Meksiko	0.22%	€3,085,396
29.	Austrija	0.19%	€2,664,660
30.	Jersey	0.19%	€2,664,660
31.	Tajvan	0.18%	€2,524,415
32.	Britanska Devičanska Ostrva	0.14%	€1,963,434
33.	Portugalija	0.14%	€1,963,434
34.	Brasil	0.11%	€1,542,698
35.	Poljska	0.09%	€1,262,207
36.	Turska	0.09%	€1,262,207
37.	Peru	0.08%	€1,121,962
38.	Malezija	0.08%	€1,121,962
39.	Indonezija	0.07%	€981,717
40.	Ostale	0.42%	€5,890,301

Napomena: U ovom obračunu nisu uključeni gotov novac i sredstva CBK.

GLAVNI EMITENTI

Trezor SAD-a nastavlja na vrh liste

Lista 25 glavnih emitera (od ukupno 2.086) predstavljena je u nastavku. KPŠF je prema ovim emiterima izložena na indirektan način, preko investicionih fondova, dok su plasmani u Trezoru Kosova i depozita (u lokalnim bankama) direktni.

Trezor SAD-a, je nastavio da vodi listu sa 8.34% aktiva, smanjen sa 9.97% pre jednu godinu. Trezor Kosova je zatvorio godinu na drugom mestu sa 5.55% sredstava KPŠF-a, i Trezor MB-a, je bio treći sa 1.55%.

Zakonska ograničenja zahtevaju da KPŠF ne prekorači plasmane: a) sa više od 30% u Trezoru Kosova; b) sa više od 10% sredstava obveznicama duga jednog jedinog emitera procenjenim sa najvišim AA; i c) sa više od 5% u drugim emiterima. KPŠF nije prekoračila ova ograničenja za investicije na jednog jedinog emitera 31 decembra 2016 god.

Izmene zakona na snazi od 2017 godine, dopustiće da se investira do 20% sredstava u instrumentima dugova emitera sa najvišom procenom AA.

EMITENT	SREDSTVA	RASPODELA SREDSTAVA
1. Trezor SAD	€118.26 mln	8.34%
2. Trezor Kosova	€78.70 mln	5.55%
3. Trezor Ujedinjenog Kraljevstva	€22.06 mln	1.55%
4. Nykredit	€15.26 mln	1.08%
5. Apple Inc	€13.73 mln	0.97%
6. Trezor Francuske	€12.86 mln	0.91%
7. Danske Bank	€12.70 mln	0.90%
8. Johnson & Johnson	€12.17 mln	0.86%
9. Roche Hldg Ag	€11.35 mln	0.80%
10. Verizon Communications Inc	€11.13 mln	0.78%
11. Alphabet Inc	€10.62 mln	0.75%
12. Microsoft Corporation	€10.19 mln	0.72%
13. Trezor Italije	€9.97 mln	0.70%
14. Pfizer Inc	€9.71 mln	0.68%
15. Trezor Nemačke	€9.58 mln	0.68%
16. At&T Inc	€9.28 mln	0.65%
17. Cvs Caremark Corp	€8.91 mln	0.63%
18. Novartis Ag	€8.72 mln	0.61%
19. Nippon Tel & Tel Corp Npv	€8.48 mln	0.60%
20. Cisco Systems Inc	€8.46 mln	0.60%
21. BpB Bank Kosovo	€8.01 mln	0.56%
22. BKT Bank Kosovo	€8.01 mln	0.56%
23. Teva Pharmaceutical Industries	€7.97 mln	0.56%
24. Trezor Australije	€7.80 mln	0.55%
25. Walgreens Boots	€7.62 mln	0.54%

KLASE I VALUTE

Akcije su činili 72.5% investiranih sredstava

Investirana sredstva u KPŠF, direktno ili indirektno, na kraju godine su činila 72.5% akcija, 27.7% dužničkih instrumenata, 5.5% gotovog novca, i -5.7% neto od derivata (2015: odnosno: 64.8%, 37.5%, 2.4%, i -2.7%).

Od 27.7% ukupnih investicija koje čine dužničke instrumente 99.9% su bili instrumenti koji nisu klasifikovani sa visokim stepenom rizika.

Instrumenti u Trezoru Kosova, i pored toga što su bez rejtinga, zakon ih karakteriše kao visoko sigurne za povraćaj investicija.

Direktni i indirektni plasmani su na kraju godine bili u glavnim svetskim valutama: USD sa 44.5%; EUR sa 33.7%; GBP sa 7.9%; JPY sa 5.0%; AUD sa 1.9%; DKK sa 2.9%; CAD sa 2.4%; CHF sa 2.3%; i ostali sa 1.3%.

REJTING PLASMANA U DUŽNIČKE INSTRUMENTE

RIZIK	REJTING	KVALITET PLASMANA	DEO DUŽNIČKIH INSTRUMENATA
	--	Trezor Kosova	20.1%
	AAA	Prvoklasni	43.4%
	AA	Visok	20.8%
	A	Srednji viši	3.1%
	BBB	Srednji niži	8.0%
	BB	Nizak	2.9%
	B	Sa umerenim rizikom	1.6%
	C ili niži	Sa visokim rizikom	0.1%
UKUPNO			100.0%

UČINAK INVESTICIJA

Bruto povraćaj za godinu iznosio €64.8 mln ili 4.4% povećanje jedinične cijene

KPŠF je obeležila još jednu pozitivnu godinu u oblasti investicija sa bruto povraćajem od €64.8 miliona – što je jednako sa jednom bruto performansom od 4.88%. Snižujući naplaćene tarife (za investicije i poslovanja) proizilazi da je neto performansa KPŠF-a, i rast cene jedinice bio 4.4% za godinu.

Ovaj pozitivni rezultat je dostignut u jednoj godini sa dominacijom (najviše) političkih zbivanja. Brexit ali i predsednički izbori u SAD-u, dali su tržištima velika fluktuacije ili oscilacije.

Međutim, pokazatelji slabog ekonomskog rasta u Kini i pad cene nafte su ekonomski faktori koji su u prvoj polovini ove godine imala negativan uticaj i držali tržišta pod stalnim pritiskom. Ali promena pravca ova dva faktora, uz rast korporativnih prihoda, poboljšanja na tržištu rada u SAD i EU, solidnog privrednog rasta na globalnom nivou i izbleđivanja efekta političkih faktora proguralo je tržišta brzom rastu (naročito) u poslednjem kvartalu ove godine.

Osim spoljnog okruženja, strategija investiranja na snagu KPŠF-a, je pokazala izdržljivost i efikasnost, nudeći kombinaciju stabilnosti i povraćaja kroz ravnotežu investicija i raznolikosti.

Iako je ova godina bila pozitivna za sve angažovane fondove, fondovi sa višom otvorenosti deonica realizovali su bolju performansu. To zato što je globalno tržište deonica poznalo snažan rast u kraja godine, nakon izbora u SAD-u, i glavni pokazatelj spoznali snažniji rast u SAD-u (npr.: Dow Jones +13.4% za 2016 god.). ovo kretanje na tržištu deonica ogledalo se i u kretanju investivnih fondova KPŠF-a, gde je fond Nordea GSEF dostigao najbolju performansu godine od +11.3%, zatim fond Pictet HDS sa +8.6% i AXA-GILB sa +8.5%.

Najviše alociranje tokom godine bilo je u Vanguard-GSIF. U njemu su prosečno bila investirana 26.5% sredstava. Zajedno sa rastom od 7.6% cene jedinice za godinu, fond Vanguard-GSIF je doprineo sa 2.08% (ili 43%) na bruto povraćaju KPŠF-a, od 4.88%.

Nordea-GSEF je doprineo sa 1.02% (ili 21%) bruto povratka – zahvaljujući toj performansu imao je najbolji izveštaj alociranja u odnosu na doprinos prema performansu. A fondovi od kojih su povučena sredstava u prvom polugodištu: Schroders-SB, Tobam-AWEF i KBI-IDEF, imali su svi negativan doprinos na bruto performansu KPŠF-a.

Investicije na Kosovu (u trezoru i depozitima) stvorili su €2.2 miliona (ili 3.4%) bruto godišnjeg povraćaja od €64.6 miliona. To se postiglo uz prosečnu kombinovanu alokaciju od 7.6% sredstava.

INVESTICIJA	PROSEČNA ALOKACIJA	BRUTO DOPRINOS	BRUTO POVRATAK	PERFORMANSA
Vanguard - GSIF	26.5%	2.1%	€27.3 mln	7.6%
Nordea 1 - SRF	15.5%	0.5%	€6.6 mln	4.8%
BNY Mellon - RRF	15.4%	0.2%	€3.2 mln	2.1%
Nordea 1 - GSEF	9.0%	1.0%	€13.5 mln	11.3%
AXA - GILB	7.0%	0.6%	€8.2 mln	8.5%
Obveznice vlade Kosova ¹⁾	4.6%	0.1%	€1.8 mln	1.9%
AXA - WFOI	4.2%	0.3%	€3.6 mln	2.4%
Pictet - HDS	3.1%	0.3%	€3.8 mln	8.6%
Zapisi vlade Kosova ¹⁾	2.6%	0.0%	€0.3 mln	0.9%
KBI - IDEF ²⁾	2.3%	0.0%	-€0.6 mln	-0.3%
Schroders - SB	1.4%	-0.1%	-€1.4 mln	3.0%
Schroders - GDG	1.3%	0.1%	€0.9 mln	4.7%
BNP Paribas - PDD	0.7%	0.0%	€0.2 mln	4.3%
Oročeni depoziti (BKT, BPB, TEB) ¹⁾	0.4%	0.0%	€0.1 mln	1.6%
Tobam - AWEF ²⁾	0.4%	-0.3%	-€3.6 mln	-6.3%
Amundi - RPI2	0.3%	0.0%	€0.3 mln	2.2%
Gotovina u CBK - i povraćen višak	5.3%	0.1%	€0.4 mln	0.6%
	100.0%	+4.9%	€64.6 mln	4.4%

¹⁾ Ponderisani prosek.

²⁾ Godišnja performansa do dana povlačenja investicije.

PERFORMANSA U ODNOSU NA BENČMARK

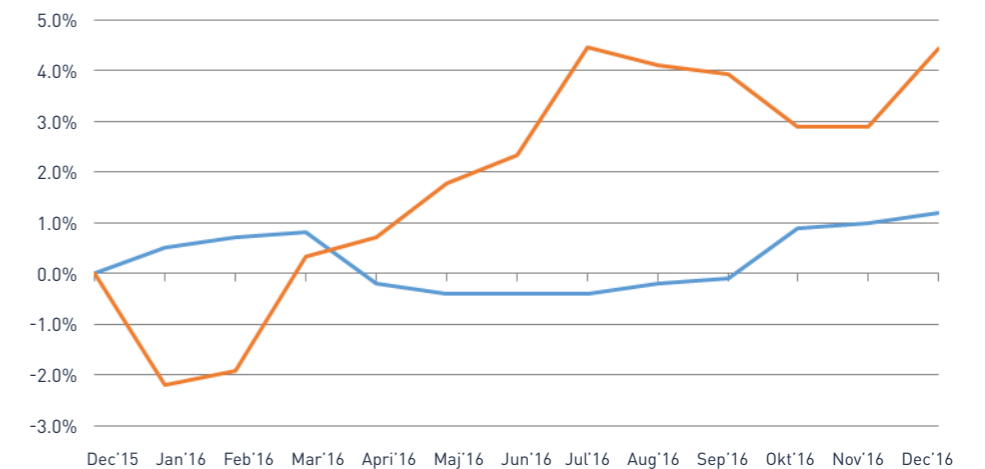
Upravni Odbor KPŠF-a, je odredio Indeksni Potrošačkih Cena (IPC) na Kosovu, objavljenog od strane Agencije za Statistiku Kosova, kao cilj (benčmark) za njegovu investivnu performansu.

Upravni Odbor veruje da je prevazilaženje ovog cilja ključno kako bi se držala pažnja na očuvanje realne vrednosti dugoročnih doprinosa.

Povraćaj od investicija KPŠF-a, od 4.4% bio je tri puta viši nego nivo IPC od 1.3% za 2016 god.

KPŠF je postigla da prevaziđe njen benčmark inflacije čak od osnivanja 2002 godine. Za taj period, KPŠF je dostigao rast cene jedinice od 37.6% u odnosu na rast od 32.8% CPI-a, na Kosovu.

IPC U ODNOSU NA KPŠF - 12 KUMULATIVNIH MESECI (IZJEDNAČENI)

■ IPC ■ KPŠF

4

DOPRINOSI I PENZIONISANJE

- 54 Početak i pasivizacija uplate doprinosa
- 55 Doprinosi
- 56 Kada i kako se penzione štednje mogu povući?
- 56-57 Penzionisanje i isplata beneficija

POČETAK I PASIVIZACIJA UPLATE DOPRINOSA

Naplaćeni godišnji doprinosi povećani su za 10.2%. Korist plaćanja smanjenje za 0.5%.
Novi davaoci doprinosa: 9.6% aktivnih doprinosioca

Aktivnim davaocima doprinosa KPŠF naziva lica koja uplaćuju doprinose u izveštajnoj godini, u ovom slučaju u 2016. godini. S druge strane, novi davaoci doprinosa KPŠF su oni davaoci doprinosa, ili 9.6% aktivnih davaocima doprinosa, koji po prvi put uplaćuju doprinose u i za izveštajnu godinu (2015: 9.6%).

Novih davaoca doprinosa je bilo ukupno 32,055, dok je njih 36,922 ili 11.8%, pauziralo (uplaćivali su doprinose u 2015 ali ne i u 2016); u ovaj broj nije uključeno 4,445 davaoca doprinosa sa čijih su računa podignuta sredstva tokom 2016. godine. Dok se 14.0% novih davaoca doprinosa (2015: 14.0%) zaposlilo¹ po prvi put u 40+ godina starosti.

Prosečna starost novih davaoca doprinosa je 28 godina, dok je njih 50% staro 25 godine ili je mlađe (2015: 28 i 24 respektivno).

Samozaposleni koji čine oko 3.5% novih davaoca doprinosa (2015: 5.0%), su u proseku stariji. Različito 2015. godini, njihova prosečna starost je 34, a 55% njih je staro 33 godine ili je mlađe.

Deo novih davaoca žena je: povećana sa 39,0% na 41,0% za zaposlene; i povećana sa 27,4% na 32,53% za samozaposlene.

S druge strane cifre pokazuju da se žene u manjoj stopi pasivizuju, nego što započinju sa davanjem doprinosa, čineći tako 32.4% od broja zaposlenih i 16.2% samozaposlenih koji su se pasivizovali (2015: odnosno 32.3% i 17.9%).

Pasivizacija doprinosioca se najviše dogodila uzrastu 22-25 godišta (2015 god.: 24-26 godišta). U stvari, 50% davaoca doprinosa iz 2016. godine, koji su bili pasivni tokom godine imali su 31 ili manje godina kod zaposlenih i 10 ili manje godina kod samozaposlenih (2015: 30 i 39, respektivno). Ovi podaci podstiču sumnje u manju radnu stabilnost kod mladih i/ili se radi o njihovom sezonskom angažovanju.

Manje ohrabrujuća je činjenica da je procenat zaposlenih saradnika - ne računajući samozaposlenih - koji doprineli u izveštajnoj godini a su bili pasivizirani prethodne godine, pao od 18,0% na 16,6%.

Analizom podataka za 5 poslednjih godina, došlo se do toga da je 166,188 zaposlenih davaoca doprinosa, i 19,524 samozaposlenih davaoca doprinosa, uplaćivalo doprinose u svih ovih 5 godina (2015: 161,937 i 19,441).

1

Izraz "Zaposlenje" se koristio u najširem mogućem kontekstu. KPŠF nije u stanju da zna da li su doprinosi novih davaoca doprinosa zaista rezultat njihovog prvog zaposlenja. Osim toga, KPŠF ne može znati da li je to zaposlenje stalno, na određeno vreme, ili za neki određeni posao (ugovor o radu).

DOPRINOSI

Od €1,262.4 mln primljenih doprinosa od osnivanja, €1,168.1 mln ostaju i dalje pod upravom

Doprinosi koji nisu pod upravom, ili €94.3 mln (2015: €76.6 mln), predstavljaju podignute doprinose prilikom isplate beneficija ili refundiranja, i više nisu deo fonda.

Ukupan iznos uplaćanih doprinosa u 2016 godini je iznosio €151.5 mln (2015: €137.5 mln), od toga su poslodavci i samozaposleni uplatili €136.6 mln za 2016. godinu, €11.3 mln za 2015, €0.9 mln za 2014, i €2.6 mln za 2002-2013.

Prislupljeni doprinosi tokom 2016 godine, porasli su za 10.2% u odnosu na prethodnu godinu. 2015 godine one su imale rast od 6.8% dok je 2014 godine bilo 8.0%.

Broj novih poslodavca kojih je bilo 4,107, je brojčano u porastu u odnosu na prethodnu godinu (2015: 3,873).

Novim poslodavcima KPŠF smatra biznise, institucije itd. koji po prvi put uplaćuju doprinose za svoje radnike.

Sa druge strane broj pasiviziranih poslodavaca je 3,774 što predstavlja rast od 14.8% (2015: 10.0%) u poređenju sa prošlom godinom (2015: 3,288). Pasiviziranim poslodavcima KPŠF smatra biznise, institucije itd. koji su uplaćivali doprinose za zaposlene tokom prethodne godine ali ne i u izveštajnoj godini.

Ipak, broj aktivnih poslodavaca, onih koji su za ovu godinu doprineli, porastao je za 6.5% i dostigao na 26,784 (2015 god.: 25,161).

Na kraju godine prosečno stanje na računima za penzijsku štednju iznosi €2,795 (2015: €2,539).

DOPRINOSI		
GODINE	PRIMLJENI	POD UPRAVOM
2002-2012	€725.5 mln	€689.7 mln
2013	€119.2 mln	€108.0 mln
2014	€128.7 mln	€115.3 mln
2015	€137.5 mln	€121.4 mln
2016	€151.5 mln	€133.7 mln
UKUPNO	€1,262.4 mln	€1,168.1 mln

STRUKTURA NETO SREDSTAVA POD UPRAVOM

2016

DOPRINOSI POD UPRAVOM

82.5%

DOBITAK

17.5%

2015

DOPRINOSI POD UPRAVOM

84.3%

DOBITAK

15.7%

KADA I KAKO SE PENZIONE ŠTEDNJE MOGU POVUĆI

Kada i kako se penzione štednje mogu povući od strane doprinosioca:

- a) kada se dostigne penzionerska starost (aktuelno prema zakonu određeno je 65 godišta);
- b) kada se dobija pomoć invaliditeta od MPMS; ili
- c) kada neko premine pre povlačenja penzijske štednje, u tom slučaju njegovi / njeni zakonski naslednici će povući celokupni iznos štednje.

Program Faznog Povlačenja (PFP)

PFP je takav da korisnici u toj šemi povlače od svoje štednje svaki mesec po €200¹¹ (2015 god.: €150¹¹) ili 1% bilansa u momentu penzionisanja (koji god da je niži), dok se celi iznos ne istroši. Počevši od septembra 2016 godine, korisnici mogu izabrati jednu od četiri banke koje nude uslugu PFP: TEB, NLB Priština, Banka za Biznis ili Ekonomska Banka. Do tada samo jedna banka je nudila ovu uslugu.

Kako se može povući penziona štednja?

Doprinosioci koji povlače štednju nakon dostizanja starosti pensionera mogu izabrati da dobiju 0% ili 20% štednje u jednoj isplati, a drugi iznos se šalje u PFP.

Ipak, ako jedan doprinosioc ima bilans na računu sa manje od €3,000¹¹ onda se celokupni iznos povlači u jednoj isplati. Doprinosioci koji povlače štednju zbog invaliditeta dobiće svoju štednju preko PFP-a, u iznosu od €200¹¹ do: i) perioda kada im ističe invaliditet; ili ii) dok se iscrpi penzijska štednja – koja god se prvo desi. Sa druge strane, korisnici preminulih doprinosioca mogu izabrati da odjednom povuku svu penzijsku štednju ili da taj iznos prenesu na njihov račun penzione štednje u KPŠF-u.

¹¹ Minimalno mesečno povlačenje i prag povlačenja se određuje Pravitnicima CBK-a.

PENZIONISANJE I ISPLATA BENEFICIJA

Tokom 2016. godine, penzionisani ili naslednici su u proseku realizovali dobit od 19.9%. U 2015. godini isti iznos je bio 22.3%

Tokom 2016. godine Administracija je odobrila 4,445 novih prijava za podizanje penzijske štednje (2015: 4,438). Ukupan iznos koji je isplaćen za podizanje štednje tokom 2016. godine je €19.2 mln, a koji su se sastojali od nominalnih doprinosa €16.0 mln i ostvarena dobitka od € 3.2 mln (2015: € 19.3 mln, respektivno: €15.8 mln i €3.5 mln). Ukupan broj računa za podizanje penzija je od osnivanja dostigao 33,386.

Pad vrednosti povlačenja tokom 2016 godine u odnosu na 2015 godinu, dok je broj penzionih računa bio gotovo isti, vezan je za: a) razliku na najnižu prosečnu vrednost dobitka u 2016 god., b) smanjenjem broja penzionih računa starosti ali i c) sa rastom broja penzionih računa za slučajeve smrti.

Broj osoba koji je podigao sredstva tokom 2016. godine nakon što su dostigli starosnu granicu za penzionisanje od 65 godina je 3,433 ili 77.2% od odobrenih aplikacija (2015: 3,468, ili 78.1%).

Zbog invalidnosti su sredstva podigle 175 osobe, ili 3.9% od odobrenih aplikacija (2015: 182 ili 4.1%).

Bilo je 837 slučajeva, kada su štednju podigli naslednici onih davaoca doprinosa koji su preminuli pre nego su podigli svoje fondove iz KPŠF (2015: 786), što čini 18.8% od odobrenih aplikacija (2015: 17.7%). U 34.5% slučajeva su davaoci doprinosa imali manje od 55 godina u trenutku smrti, 24.7% je bilo između 55-59, i 26.8% između 60-64 godina.

Iznosi upućeni u PFP bili su u vrednosti od €11.8 miliona, a €7.4 miliona je povučeno od strane korisnika jednom jedinom isplatom (2015 god.: €12.6 miliona, odnosno €6.7 miliona).

Od 2,021 lica koja su bila u PFP tokom godine, 89.0% njih su iskoristili mogućnost povlačenja bilansa od 20% odjednom.

ISPLATE		
GODINE	DOPRINOSI	SREDSTVA
2004-2011	€19.8 mln	€19.5 mln
2012	€8.4 mln	€8.7 mln
2013	€9.7 mln	€10.7 mln
2014	€12.3 mln	€14.3 mln
2015	€15.8 mln	€19.3 mln
2016	€16.0 mln	€19.2 mln
TOTAL	€82.0 mln	€91.7 mln

PODIGNUTA SREDSTVA PREBAČENA U PFP

2016

61.6%

2015

65.4%

5

DEMOGRAFSKI PODACI DOPRINOSIOCA

- 60-61 Davaoci doprinosa
- 62-63 Geografska raspoređenost doprinosioca
- 64 Starost doprinosioca
- 65 Davaoci doprinosa prema vrsti preduzeća
- 66-67 Prosečna uplata doprinosa
- 68 Nivo uplate doprinosa
- 69 "Koliko treba da štedite?"

DAVAOCI DOPRINOSA

Ovo poglavlje sadrži ključne demografske podatke o doprinosiocima KPŠF-a u 2016. godini, uz poređenja kretanja sa prethodnom godinom

Važno je istaći da ovo poglavlje prikazuje rezultate analizirane samo za aktivne davaoce doprinosa, a ne za sve vlasnike računa KPŠF kraja 2016. godine, kojih je ukupno 541,923.

U ovoj godini je bilo 312,672 aktivnih davaoca doprinosa (2015: 297,466). Tokom godine se najmanje jedan doprinos pojavljuje kao zaposleni 286,848, i samozaposleni 30,275; ovakvih dvostruko prebrojanih korisnika je 4,451, koji su se u 2016. godini pojavljivali i kao zaposleni i kao samozaposleni.

KPŠF nastavlja sa apelima da je ključ adekvatne penzijske štednje dovoljno i redovno uplaćivanje doprinosa. Najmanje u tri poslednje godine nije bilo vidnog napretka u nivou doprinosa, tako da četvrtinu svih računa svih uzrasta i polova čine veoma niski doprinosi i/ili sporadični.

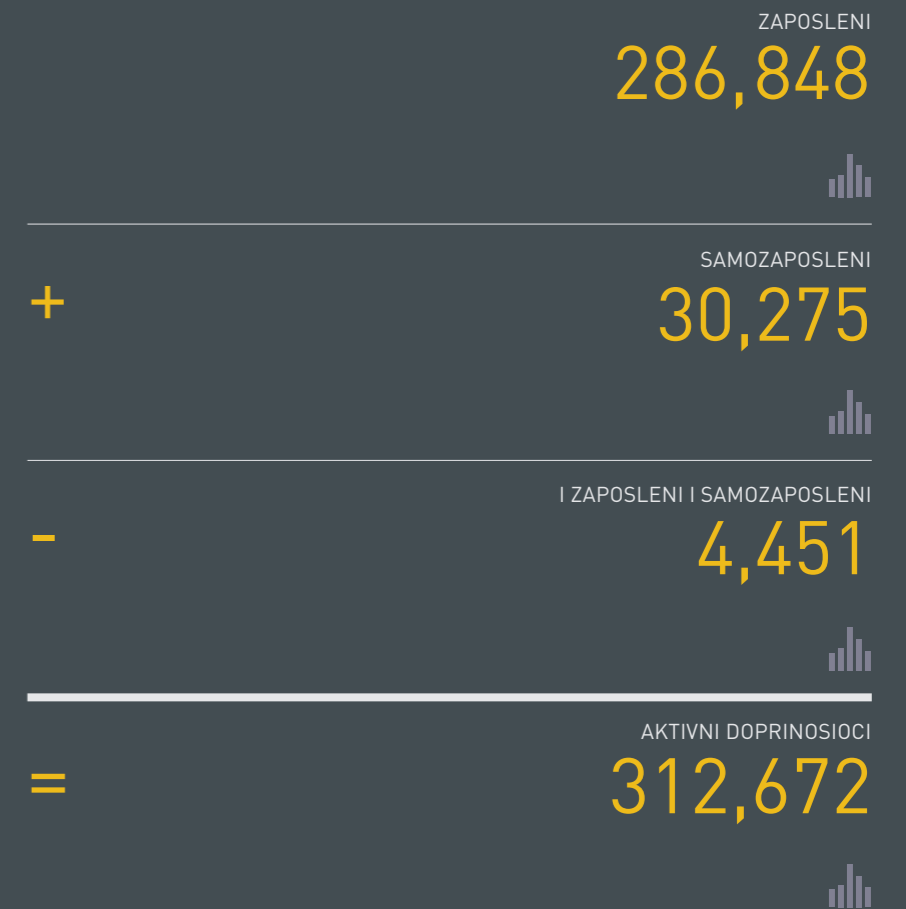
Prema podacima Kosovske agencije za statistiku, u 2011. godini je na Kosovu bilo 1.31 miliona stanovnika od 15 do 64 godina. S druge strane je u 2016. godini je u KPŠF, aktivnih zaposlenih i samozaposlenih davaoca doprinosa bilo 312,672, što znači da je samo 23.9% (2015: 22.7%) stanovnika Kosova bilo angažovano u nekoj formalnoj radnoj aktivnosti, najmanje jedan mesec u poslednje tri godine.

Ukoliko se statike o nezaposlenosti na Kosovu uzmu kao tačne, onda je jedini razumni zaključak da radi se o visokom neformalnošću u tržištu rada.

Ovo posebno važi za poljoprivredni i građevinski sektor, u ovim sektorima postoji velika nesrazmera između broja zaposlenih prema statistikama i broja davaoca doprinosa u KPŠF.

KPŠF naglašava ove stvari, verujući da na taj način ispunjava društvenu obavezu koju ima: Da svaki građanin Kosova koji je sposoban za rad, ima dovoljno uštedevine za svoju penziju.

Kako bi bilo jasnije, ko, kada i koliko često uplaćuje doprinose, mi možemo da doprinesemo da se shvate dosadašnja dostignuća i poboljšanja koje treba napraviti u aktuelnim politikama sa ciljem da penzijska šema na Kosovu bude još bolja.

GEOGRAFSKA RASPOREĐENOST DOPRINOSIOCA

S obzirom da jedan veliki deo doprinosioca (oko 1/3) dobija plate od Ministarstva javne uprave, čija kancelarija je registrovana u Prištini, nije moguće izvršiti analizu o tome gde su doprinosioci radili tokom godine. Ovo je razlog zbog čega KPŠF prikazuje samo analize zasnovane na opštinama adresa doprinosioca na registrima KPŠF-a.

Još uvek ima dosta doprinosioca koji ne obaveštavaju KPŠF o promeni adrese, i mogući uticaj takvi slučajaja na prikazanih podataka je nepoznat.

Gotovo 1 od 5 aktivnih doprinosioca ponovo je pripao Prištini u 2016 godini. Ne slučajno ima i najveći rast broja doprinosioca (+3,202 lica).

Rast u procentima vodi Mamuša sa +17.1% - iako ima veoma mali broj doprinosioca. Mamušu slede druge male opštine kao što su General Janković (+10.9%) i Gračanica (9.0%), nakon toga slede veći gradovi kao: Uroševac (+8.6%) i Prizren (+8.3%).

U razliku sa ovim, opštine sa većinom Srba pokazale su veliki pad doprinosioca, kao: Zvečan (-48.0%), Severna Mitrovica (-37.5%) i Leposavić (-33.9%).

† Ovo je broj doprinosilaca koji žive van Kosova ili za koje KPŠF nije imao informacije kojoj opštini pripadaju.

BR.	OPŠTINA	BROJ DOPRINOSIOCA	UČEŠĆE	RAZLIKA	
				BR.	%
1.	PRIŠTINA	60,660	19.4%	3,202	5.6%
2.	PRIZREN	25,733	8.2%	1,978	8.3%
3.	UROŠEVAC	18,941	6.1%	1,501	8.6%
4.	GNJILANE	17,951	5.7%	772	4.5%
5.	PEĆ	17,860	5.7%	547	3.2%
6.	ĐAKOVICA	16,417	5.3%	459	2.9%
7.	PODUJEVO	14,497	4.6%	1,071	8.0%
8.	JUŽNA MITROVICA	13,131	4.3%	531	4.1%
9.	VUČITRN	12,529	4.0%	606	5.1%
10.	GLOGOVAC	10,611	3.4%	627	6.3%
11.	LIPJANE	9,649	3.1%	540	5.9%
12.	SUVA REKA	8,851	2.8%	394	4.7%
13.	SRBICA	8,077	2.6%	306	3.9%
14.	KOSOVO POLJE	7,858	2.5%	496	6.7%
15.	ORAHOVAC	7,213	2.3%	460	6.8%
16.	STOK	6,356	2.0%	373	6.2%
17.	MALIŠEVO	6,145	2.0%	397	6.9%
18.	VITINA	5,762	1.8%	168	3.0%
19.	KAMENICA	5,555	1.8%	184	3.4%
20.	KLINA	5,144	1.6%	242	4.9%
21.	OBILIĆ	4,871	1.6%	212	4.6%
22.	KAČANIK	4,533	1.4%	334	8.0%
23.	DEČANE	4,467	1.4%	13	0.3%
24.	ŠTIMLJE	3,972	1.3%	224	6.0%
25.	DRAGAŠ	3,439	1.1%	50	1.5%
26.	GRAČANICA	1,796	0.6%	148	9.0%
27.	ŠTRPCE	1,256	0.4%	62	5.2%
28.	GENERAL JANKOVIĆ	1,216	0.4%	120	10.9%
29.	LEPOSAVIĆ	1,083	0.3%	-556	-33.9%
30.	SEVERNA MITROVICA	989	0.3%	-593	-37.5%
31.	ZUBIN POTOK	759	0.2%	-116	-13.3%
32.	ZVEČAN	573	0.2%	-528	-48.0%
33.	JUNIK	542	0.2%	-12	-2.2%
34.	MAMUŠA	514	0.2%	75	17.1%
35.	NOVO BRDO	481	0.2%	7	1.5%
36.	RANILUG	401	0.1%	-68	-14.5%
37.	KLLOKOT	360	0.1%	-33	-8.4%
38.	PARTEŠ	288	0.1%	-69	-19.3%
	OSTALI †	1,923	0.6%	1,103	134.5%

STAROST DOPRINOSIOCA

Prosečna starost davaoca doprinosa u 2016. godini je povećana neznatno na 40.7 godina sa 40.5 godine, kolika je bila u prethodnoj godini. Dok medijana pao sa 38 do 39 godina starosti.

Prosečna starost samozaposlenih davaoca doprinosa je 42.4 godina, dok je prosečna starost zaposlenika 38.4 godina.

PROSEK MUŠKARACA:

41.6

PROSEK ŽENA:

39.2

MEDIJANA MUŠKARACA:

41.0

MEDIJANA ŽENA:

37.0

Dok je srednja vrednost pretrpela promenu od 38 na 39 godina starosti. Uopšteno govoreći, nije bilo značajnih promena u učešću starosnih grupa kao procenta aktivnih doprinosioca. Skoro 2/3 aktivnih doprinosioca ili 66,9% (2015 god.: 66,4%) bili su ispod 45 godina starosti.

Sa učešćem od 13.4% učešće starosne grupe od 15-24 je pretrpela najveći rast (+1.0%), uglavnom u računima starosnih grupa od 35-44 i 45-54 godišta.

STAROSNA GRUPA	2016	2015
15-24	13.4%	12.4%
25-34	29.3%	29.2%
35-44	24.2%	24.8%
45-54	19.3%	20.0%
55-64	12.9%	12.5%
65+	0.9%	0.8%

DOPRINOSIOCI PREMA VRSTI PREDUZEĆA

Preduzeća se prema vrsti određuju prema njihovoj registraciji u Kosovskoj agenciji za registraciju biznisa, ili u okviru Ministarstva javne administracije. Treba istaći da su većina javnih i društvenih preduzeća (kao što su Regionalni vodovod, Gradska čistoća, Pošta Kosova, Gradska toplana, idr.) registrovana kao akcionarska društva, pa se pojavljuju zajedno sa drugim javnim preduzećima u okviru akcionarskih društva.

Najviše povećanje broja saradnika imali su društva sa ograničenom odgovornošću (DOO) i NVO, koji su povećali broj doprinosioca respektivno 16.5% i 15.9%.

Budžetne organizacije imali su rast u totalu doprinosioca od 2.6%, ili 1.4% u totalu angažovanja punog radnog vremena; i to sa koeficijentom angažovanja od skoro 1.0 (0.909) – što pokazuje da sigurnost i kontinuitet rada je najviši u javnom sektoru

U kontrastu, zaposlenja u NVO-ima, pokazuju niži koeficijent zalaganja.

Kako bi se ilustriralo "angažovanje" koristiće se sledeći primer: Ukoliko je dvoje radnika davalo doprinose, jedan 8 meseca i drugi 4 meseca, u tom slučaju oni brojčano čine dvoje doprinosioca, ali u angažovanju čine ekvivalent jednog doprinosioca koji je doprinosio tokom cele godine.

VRSTA PREDUZEĆA	BROJ DOPRINOSIOCA	ANGAŽOVANJE		PROMENE SA 2015	
		KOEFICIJENT	EKVIVALENTNI DOPRINOSIOCI	BROJ DOPRINOSIOCA	EKVIVALENTNI DOPRINOSIOCI
1. Budžetska organizacija	87,501	.909	79,538	2.6%	1.4%
2. DOO	105,419	.609	64,200	16.5%	17.6%
3. Individualni biznis	71,941	.650	46,762	0.1%	1.2%
4. Samozaposleni	30,275	.841	25,219	-0.4%	0.3%
5. Akcionarsko društvo	30,597	.747	22,856	4.8%	-0.5%
6. NVO	13,888	.465	6,458	15.9%	9.7%
7. Partnerstvo	5,179	.647	3,351	-8.9%	-7.6%
8. Ostalo	9,438	.603	5,691	32.8%	22.2%

PROSEČAN DOPRINOS

Prosečan (mesečni) doprinos za kategoriju zaposlenih je porastao na €44.42, ili 5.2% u odnosu na prošlu godinu (2015 god.: €42.21 rast za 2.2%).

Za samo zaposlene prosek doprinosa je porastao za 2.4% na €32.25 mesečno (2015 god.: €31.48, rast za 3.5%).

Prosečni doprinos je porastao po svim starosnim grupama, osim kod samo zaposlenih gde je bilo na 15-24 godina ili 65+ godina starosti.

Prosečan doprinos, kao i u proteklim godinama porastao je bez obzira na rod. Norma rasta za kategoriju zaposlenih je bila 1.8% za žene i 6.9% za muškarce, odnosno 1.5% i 2.6% u 2015 godini.

PROSEČNI MESEČNI DOPRINOS

GODINA	ZAPOSLENI	SAMOZAPOSLENI
2014	€41.29	€30.41
2015	€42.21	€31.48
2016	€44.42	€32.25

PROSEČNI MESEČNI DOPRINOS PO STAROSNIM GRUPAMA

	2016		2015		2014	
	ZAPOSLENI	SAMOZAPOSLENI	ZAPOSLENI	SAMOZAPOSLENI	ZAPOSLENI	SAMOZAPOSLENI
15-24	€25.77	€20.23	€25.49	€21.45	€24.81	€20.01
25-34	€38.68	€25.97	€38.59	€25.38	€38.30	€24.54
35-44	€49.05	€33.64	€47.48	€32.81	€45.75	€31.75
45-54	€49.13	€35.76	€47.17	€34.36	€45.18	€33.55
55-64	€58.91	€36.68	€52.14	€35.21	€48.46	€33.74
65+	€59.12	€32.61	€57.68	€36.22	€51.57	€28.00

PROSEČNI MESEČNI DOPRINOS PREMA POLU

GODINA	 ŽENE		 MUŠKARCI	
	ZAPOSLENE	SAMOZAPOSLENE	ZAPOSLENI	SAMOZAPOSLENI
2014	€39.37	€24.34	€42.19	€31.52
2015	€39.97	€25.56	€43.28	€32.57
2016	€40.70	€25.61	€46.26	€33.57

NIVO UPLATE DOPRINOSA

Na osnovu zakona je utvrđeno da minimalni doprinos za samozaposlene, kao i za zaposlene sa punim radnim vremenom, bude zasnovan na minimalni mesečni lični dohodak na Kosovu, koji iznosi: €130 za lica do 35. godina starosti i €170 za lica starija od 35. godina.

Broj doprinosa ispod zakonskog dozvoljenog minimuma je porastao na preko 5% za samo zaposlene. To je bilo očiglednije u starosnim grupama 35+, koje je moguće zbog nedostatka informacija da su oni obavezni po zakonu da doprinose više nego starosna grupa ispod 35 godina. Za zaposlene ispod doprinos je zastao na skoro istim nivoima.

NIVO UPLATE DOPRINOSA ZAPOSLENIH

	UPLATA		
	ISPOD MINIMUMA	JEDNAKO SA MINIMUMOM	IZNAD MINIMUMA
DO 35 GODINA	2.17%	0.37%	44.39%
IZNAD 35 GODINA	1.78%	3.17%	48.13%

NIVO UPLATE DOPRINOSA SAMOZAPOSLENIH

	UPLATA		
	ISPOD MINIMUMA	JEDNAKO SA MINIMUMOM	IZNAD MINIMUMA
DO 35 GODINA	0.61%	12.33%	15.59%
IZNAD 35 GODINA	4.87%	36.48%	30.12%

“KOLIKO TREBA DA ŠTEDITE?”

KPŠF smatra svojom i socijalnom obavezom da savetuje obveznike doprinosa o tome koliko treba da štede kako bi ostvarili iznos koji bi im mogao obezbediti veću sigurnost nakon penzionisanja.

Stoga u nastavku predstavljamo nekoliko važnih saveta i predloga.

Primer: ako se pretpostavi da će se cena akcije KPŠF-a svakog meseca povećavati po konstantnoj stopi od 4% godišnje, osoba koja se zaposli na svoj 25. rođendan i uplaćuje doprinose jednake sa zakonskim minimumom za 40 godina sve do penzionisanja, imaće na svom računu u KPŠF-u akumulirani bilans od €18,142.

Međutim, s obzirom da inflacija umanjuje vrednost novca, ako inflacija iznosi npr. 2% godišnje, današnja vrednost tog bilansa bi bila €8,216.

Ova vrednost, uštedena kroz minimalni doprinos bila bi nedovoljna za kupovinu ekonomski povoljnog doživotnog anuiteta.

U trenutnim okolnostima takva osoba će se penzionisati u programu podizanja u fazama, uz mogućnost podizanja početnog iznosa od 20% od ukupnog bilansa i podizanja preostalog iznosa od €150 mesečno, što ne bi bilo dovoljno ni za 4 godine (tačnije: 41 meseci).

Proizvod doživotnog anuiteta se i dalje ne pruža na Kosovu a bez njega na tržištu je teško izračunati bilans štednje koja bi bila potrebna za kupovinu minimalnog doživotnog anuiteta.

S druge strane, teško je poverovati da bi štednja manja od €25,000 (u današnjoj vrednosti) bila dovoljna za kupovinu minimalne penzije.

Sa ovom vrednošću kao cilj, osoba koja se zaposli u dobi od 25 godina i radi do penzionisanja bez bilo kakvog povećanja plate, treba da uplaćuje €41,50 svakog meseca (zaposleni i poslodavac zajedno).

Ali ako bi ista osoba svake godine imala povećanje plate od 1% trebalo bi da počne sa mesečnim doprinosima od €34.30 i da završi sa €74.23 uoči svog 65. rođendana.

U poslednjem slučaju, prosečni mesečni doprinosi bi iznosili €51.74 ili za oko €10 više nego u prvom slučaju, čime se objašnjava značaj što ranije uplate doprinosa i u što je moguće većim iznosima.

Naravno, danas postoji mnogo ljudi na Kosovu koji stalno počinju i prestaju da rade, ili su se kasnije uključili u šemu i imaju manji broj godina za štednju; za njih će biti veoma teško da ostvare dovoljnu penziju samo kroz obaveznu penzijsku štednju.

Osoblje KPŠF-a je tu da pomogne i može da pruži savet svakome ko želi da zna kako i koliko treba da štedi za bolju penziju; a KPŠF i njegov Odbor će učiniti sve da povećaju vrednost štednje doprinosilaca kako bi im osigurali što srećniju penziju.

6

PRAVNI OKVIR

72-73 Pravni okvir i promene

PRAVNI OKVIR I PROMENE

Organizacija, funkcionisanje i odlučivanje KPŠF-a su zasnovani na Zakonu br. 04/L-101 o penzijskim fondovima na Kosovu, koji je dopunjen Zakonom br. 04/L-168 i zakonom br. 05/L-116, i upravlja Upravni odbor.

Pravni okvir KPŠF dalje se preciziraju sekundarnim zakonodavstvom, i to uredbama CBK-a o penzijama te uputstvima i obaveštenjima PUK-a sa objašnjenjima o načinu prijavljivanja, plaćanja doprinosa, ispravke i oporezivanja penzijskih doprinosa.

Tokom 2015 i 2016 godine, KPŠF je učestvovao u radnoj grupi za davanje preporuke za izmenu osnovnog zakona. Izmene su usvojene od strane Vlade i potom od strane Skupštine u decembru 2016 godine. Sažetak najvažnijih promena u zakonu predstavljen je na sledećoj strani.

Štaviše, CBK je tokom godine sprovela niz amandmana na pravilima i propisima penzija. Najvažnije od ovih uključuju promene u PFP-u, (uključujući i prag mesečnog povlačenja) i načinu izveštavanja za KPŠF.

1. PRODUŽENJE MANDATA ČLANOVA ODBORA	Mandat članova Odbora (izmene će važiti nakon stupanja na snagu) je promenjen od tri na četiri godine.
2. ROKOVI ZA PREDLOG ČLANOVA ODBORA	Izborna Komisija treba da predloži Skupštini pozicije članova Odbora najmanje devedeset dana pre isteka mandata člana.
3. OBAVEŠTAVANJE DOPRINOSILACA	Korišćenje elektronske pošte (e-mail-a) kao način za slanje godišnjih izveštaja računa doprinosioca se izričito dopušta. Šta više, zahtev da se obaveste doprinosioci koji nisu imali transakcije tri zadnje godine je smanjen na samo jedanput u tri godine.
4. LIKVIDACIJA NEIZMIRENIH DOPRINOSA	<p>Plaćeni doprinosi u KPŠF pre 6 godina – a za koje vlasnik nije identifikovan – sada se može likvidirati od KPŠF-a, u Konsolidovani Budžet Kosova.</p> <p>Ipak, ako se naknadno identifikuje vlasnik likvidiranih sredstava, fond, uključujući svaku mogućnost dobitka od investicija od trenutka likvidacije, moraće da se vrati i da se alocira na računu penziona štednje dotičnog vlasnika KPŠF-u.</p>
5. STRANI DOPRINOSIOCI	Pošto osnovni zakon zabranjuje strancima bez stalnog boravka na Kosovu da doprinose, amandmanom se sada dozvoljava tim licima da povuku svu penzionu štednju u KPŠF-u, koja je poslata iz njihove strane ili od nekog drugog lica u njihovo ime.
6. OSLOBAĐANJE OD POREZA DOBROVOLJNIH DOPRINOSA	Dobrovoljni doprinos u KPŠF-u, oslobađa se od poreza na lični prihod. Ova odredba je sada proširena kod dobrovoljnih doprinosa izvršena u svim drugim penzionim fondovima.

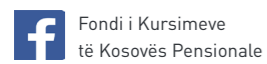

ADRESA

Ul. "Agim Ramadani" Br. #182-184
10000 Priština, Kosovo

E-MAIL & UEB

info@trusti.org
www.trusti.org

- Agim Ramadani | 182-184 | 10000 | Priština | Kosovo
- +381 381 600 020
- info@trusti.org